

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Politická korektnost a její sociální funkce v USA:
Konceptuální a mediální analýza**

Bc. Martin Vovsík

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Evropská kulturní studia

Diplomová práce

**Politická korektnost a její sociální funkce v USA:
Konceptuální a mediální analýza**

Bc. Martin Vovsík

Vedoucí práce:

Mgr. Libor Benda, Ph.D.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen pramenů a literatury uvedených v seznamu na konci práce.

Plzeň, březen 2018 .....

Poděkování

Chtěl bych na tomto místě poděkovat vedoucímu práce Mgr. Liboru Bendovi, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost, ochotu, velmi vstřícný přístup a velké množství času, které konzultacím věnoval.

Obsah

1	Úvod	1
2	Historický vývoj termínu politická korektnost, jeho obsahový význam	4
2.1	Co termíny politická korektnost a politicky korektní chování označují	4
2.2	Historický vývoj termínu politická korektnost ve Spojených státech amerických	9
3	Specifikum politické korektnosti v americké společnosti	13
3.1	Vliv politické korektnosti na užívaný jazyk	15
3.2	Politicky-ideová specifika politické korektnosti v USA	21
3.3	Problematika politické korektnosti v obecné rovině	34
4	Média v USA a politická korektnost	44
4.1	Prezentace tématiky spojené s politickou korektností v médiích	55
4.2	Televize	62
4.3	Internet a nová média	65
4.4	Tištěná média	68
4.5	Rádio	69
5	Vybrané praktické výstupy týkající se politické korektnosti v amerických médiích	70
5.1	Výstupy kritizující politickou korektnost	70
5.2	Výstupy zaměřené na obhajobu politické korektnosti	74
6	Závěr	80
7	Seznam použité literatury a pramenů	84
8	Resumé	89

1 Úvod

Předkládaná práce se zaměřuje na fenomén politické korektnosti ve Spojených státech amerických. V České republice se s touto problematikou v mediálních nebo politických výstupech setkáváme v současné době ve výjimečných případech, a proto velké ohlasy mezi odbornou a širokou veřejností tento fenomén zatím příliš nebudí. Ve Spojených státech amerických je tato situace ovšem velmi odlišná. Můžeme dokonce tvrdit, že politická korektnost a její reflexe hraje v tamní politice a následném mediálním a společenském odrazu od 90. let 20. století stále významnější roli. Tato práce by tak měla především sloužit k seznámení se s tematikou, která má v americké společnosti svůj význam, i českým zájemcům.

Vzhledem k tomu, že politická korektnost není v České republice tak reflektovaným tématem, bylo využito výhradně anglicky psané odborné literatury. Jedním z důvodů pro tuto skutečnost je také fakt, že v době psaní této práce nebyla k dispozici veskrze žádná relevantní, česky psaná, odborná literatura. Vlastní mediální výstupy, ze kterých bylo při tvorbě této práce taktéž čerpáno, byly rovněž publikovány v anglickém jazyce. Jedná se o články, které reagují na fenomén politické korektnosti v USA, proto se ve většině případů bude jednat o zdroje publikované v amerických médiích. Veškeré překlady a parafráze jsem provedl zcela samostatně, a odpovědnost za případné nedostatky tedy nesu jen já sám.

Cílem diplomové práce zaměřené na problematiku politické korektnosti by mělo být především komparovat a analyzovat protichůdná hodnocení tohoto fenoménu. Protože se jedná o téma velmi obsáhlé, bude práce rozvíjet především stránku mediální a politické prezentace v horizontu posledních dvou dekad. Výjimkou z tohoto časového úseku pak je historicko-společenský úvod do vlastní problematiky, kde práce časově pokryje větší horizont – zhruba od poloviny 20. století. Konkrétním

cílem je dále ověřit předpoklad o významnosti vlivu politické korektnosti na mediální a politicko-společenský prostor ve Spojených státech amerických, resp. zjistit, jakou funkci tento fenomén v americké společnosti plní. Dalším cílem je nalézt spojení, pokud takové existuje, mezi ideologickým zaměřením autorů, popřípadě celých médií, a prezentovanými názory vůči politické korektnosti. Reflexe vlivu politické korektnosti na americkou společnost a politiku jako celek by rovněž měla být obsahem této práce.

Vzhledem k vlastnímu zaměření budou mimo primární akademické publikace jako další zdroje využity také žurnalistické články a výstupy. Obsah těchto mediálních zdrojů však bude vždy začleněn do politicko-společenského, historického, popřípadě kulturního kontextu. Výběr v této kategorii bude zahrnovat především celostátní a nadnárodní média, přičemž poměr jednotlivých stanovisek by měl být vyrovnaný.

K samotnému faktu, proč bylo zvoleno právě toto téma, je nutné poznamenat, že osobně považuji danou problematiku za důležitou i v rámci středoevropského prostoru. Protože zde ovšem tento společenský jev nenabývá takové významnosti, rozhodl jsem se ho přiblížit na příkladu země, kde se projevuje patrně nejvýrazněji. Zároveň je možné Spojené státy americké považovat za zemi, kde se politická korektnost, tedy v jejím současném pojetí, projevila významným způsobem jako první.

Není nutné významnost tohoto fenoménu přeceňovat, ale neměl by být ani podceňován. Svoji roli v americké společnosti, politické kultuře a mediálním ovlivňování veřejného mínění politická korektnost nepochybně sehrává, a lepší porozumění tomuto jevu proto přispěje rovněž k obecnějšímu pochopení politicko-společenských souvislostí ve Spojených státech amerických. Doufám, že vzhledem k nedostatku relevantní česky psané odborné literatury, jakož i ke globálnímu charakteru politických událostí, globální působnosti velkých mediálních domů,

a v neposlední řadě pak také k nástupu nové formy médií bude mít tato práce určitý kladný přínos k tomuto aktuálnímu společensko-politickému fenoménu i pro čtenáře zaměřující se na Českou republiku.

2 Historický vývoj termínu politická korektnost, jeho obsahový význam

Abychom se mohli tematikou politické korektnosti začít seriózně zabývat, je nutné si na začátku určit, co vlastně pod samotnými termíny „politická korektnost“ a „politicky korektní“ chování chápeme. V této části bude rovněž předložen historický vývoj tohoto fenoménu na území USA, včetně změn v přístupu a změn v obsahovém chápání tohoto termínu uvnitř americké společnosti.

2.1 Co termíny politická korektnost a politicky korektní chování označují

Podle slovníku *The New Fowler's Modern English Usage*¹ se termín „politická korektnost“ začíná ve Spojených státech amerických významně užívat od 80. let 20. století. Je přitom nutné zdůraznit fakt, že význam tohoto slovního spojení za posledních několik desetiletí významně pokročil. V současném chápání je termín spojován se snahou převážně liberálně a politicky levicově orientovaných proudů nahradit termíny, které mohou být k určitým sociálním skupinám urážlivé, diskriminující, společensky poškozující nebo dehonestující. Společenské přijetí tohoto fenoménu se pak velmi různí.

*Oxford Living Dictionaries*² definuje „politickou korektnost“ jako snahu vyhnout se formám vyjadřování, které by mohly vést k vyloučení nebo marginalizaci znevýhodněných sociálních skupin, popřípadě takovým, které by je mohly nějakým způsobem urážet. V současné době je možné ve Spojených státech amerických pojem politické korektnosti

---

¹ BURCHFIELD, W. Robert. *The New Fowler's Modern English Usage*. 3. vyd. New York, New York City: Oxford University Press, 2000. ISBN 0-19-860263-4. S. 604-605.

² Political correctness. *Oxford Living Dictionaries* [online]. Oxford University Press, ©2018. [cit. 12.3.2018]. Dostupné z: https://en.oxforddictionaries.com/definition/political_correctness.

chápat jako označení pro iniciativu za zlepšení komunikace mezi většinovou společností a minoritními skupinami (včetně žen).³

Tyto slovníkové definice jsou pochopitelně pro naše účely nedostačující, ale stanovují jakýsi rámeček obecné představy toho, k čemu moderní hnutí za politickou korektnost směřuje. Každá konkrétnější definice naráží na omezení popsat poměrně komplexní záležitosti na omezeném prostoru a další obtíž vyvěrá ze snahy popsat fenomén, který se stále vyvíjí. Můžeme tedy na začátek jmenovat základní pilíře, mezi něž patří snaha potřit urážlivou formu jazyka a chování, stejně jako vykořenění předsudečných postojů zejména vůči minoritním částem populace.⁴ Politická korektnost je skutečným společenským jevem – byť se její vliv mnohdy nadhodnocuje, nebo naopak ignoruje –, který nás nutí pokládat si otázky ohledně etiky a také politické filosofie. Protože předsudky mohou být zakořeněny hluboko v podvědomí jednotlivců, určité skupiny snaží se tento stav napravit se domnívají, že jediným způsobem jak se takto nevhodného myšlení zbavit je změna v samotné struktuře jazyka. Tato změna by poté měla vést k potlačení nevhodného myšlení a jeho změně. Tyto myšlenky nejsou historicky ničím originálním. Jsou mimo jiné například popsány i v knize George Orwella *1984*, kde je rozvíjena vize vytěsnění a autoregulace nevhodného a deviantního myšlení.⁵ Takzvaný zločin závadného myšlení (*thought crime*) je v Orwellově knize prezentován jako zločin nejzávažnější. Potenciální myšlení mimo systém má totiž moc zničit samotné společenské uspořádání.⁶ Dále zde také popisuje fungování oddělení, které se zabývá korekturou jednotlivých slov nebo vytvářením slov nových.⁷

---

³ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media. In: *Amerikastudien/American Studies* 40 (2). 1995. [cit. 22.8.2017]. S. 5.

⁴ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2010. S. 3.

⁵ BENN, Piers. On Being Politically Incorrect. *Philosophy Now* [online]. 1991 [cit. 29.7.2017]. S. 1.

⁶ ORWELL, George. *1984*. Praha: Levné Knihy KMa, 2000. S. 17.

⁷ Tamtéž. S. 41-44.

Politická korektnost vznikla v anglickém jazyce a postupně se rozšířila i do jazyků ostatních. Jejím obecným cílem byla snaha o společenskou a politickou emancipaci minoritních skupin společnosti. Projevovaly se snahy o vytvoření takových společenských vztahů, v rámci kterých by bylo se všemi jedinci zacházeno na stejné úrovni bez ohledu na jejich odlišnosti. Mnohdy svým překotným vývojem ale také získala množství odpůrců, kteří se domnívají, že určité implementace jsou až příliš násilné a radikální. Je důležité najít určitou střední cestu tak, aby se žádní jedinci necítili ze společnosti vyčlenění, a současně aby užívání nových jazykových výrazů působilo co možná nejpřirozeněji a nemuselo být vynucováno.⁸

Stejně jako je obtížné definovat politicky korektní jazyk, je nejasné, co lze považovat za politicky nekorektní jednání. Hranice „politicky korektního jednání“ se neustále posouvá a neexistuje žádný, ani přibližně stanovený výčet jeho podob. Tato hranice je velice propustná a do značné míry subjektivní v tom ohledu, že se může různit dle druhů rozličných aktivit, respektive jejich zaměření, které může být politické, ekologické, vztahové, zdravotní nebo jiné. Některé užívané výrazy tak mohou být považovány pouze za nevhodné, nebo v rozporu s dobrými mravy, ale ne nutně za politicky nekorektní. Historik anglického jazyka Geoffrey Hughes se domnívá, že rozhodnutí chovat se v souladu s politicky korektním přístupem by ve svobodné společnosti mělo vždy být otázkou volby.⁹ Psycholog Howard Schwartz definuje jako politicky nekorektní takové jednání, v jehož rámci se jedinec žijící v určité společnosti snaží činit často nepřiměřené požadavky na samotný systém, nebo na ostatní jedince ve svém okolí. Jedinec je pak často posuzován částí takové

---

⁸ PLANČIĆ, Bisera, ZANCHI, Željka a ČUDIĆ, Mirna. Political Correctness – Maintaining a Balanced View. In: *Transactions on Maritime Science*. Split, Chorvatsko: Faculty of Maritime Studies, duben 2013. S. 59.

⁹ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 11-12.

společnosti na základě iracionálního, respektive emocionálního hodnocení.¹⁰

V jazykové oblasti se politická korektnost zpočátku snažila o jakousi idealizovanou formu jazykové očisty. Šlo o to zbavit jazyk určitých slov a slovních spojení, která nesou hanlivý, předsudečný, nebo urážlivý tón.¹¹ Podle lingvistky Deborah Cameron je politická korektnost pouze dalším způsobem jak očistit užívaný jazyk.¹² Vzhledem k tomu, že se jedná stále o poměrně nový jazykový fenomén, je hodnocení a přijetí některých slov, která se snaží do jazyka implementovat, dosud otázkou odborné i veřejné diskuse. Významnou změnou je například opuštění od výhradně maskulinní formy u některých slov a jejich neutralizace (*chairman – chairperson, policeman – police officer*), nebo vytvoření alternativní feminní formy (*businessman – businesswoman*).¹³

Typicky politicky korektní jazyk se vyhýbá užívání hodnotících termínů, které jsou nahrazovány většinou víceslovnými abstraktními a eufemistickými slovními výrazy (místo výrazu *drogová závislost – drug addiction* se užije spojení *návyk na substance – substance dependence*). Některé nově zaváděné výrazy ale byly příliš komplikované, nebo jejich vyznění působilo poněkud neobratně, a proto se od jejich zavedení do praxe upustilo.¹⁴ Snahou bylo nahradit slova vztahující se ke vzhledu, zvyklostem nebo původu jedinců tak, aby nově vytvořené výrazy byly neutrální. Využívalo se eufemizace a víceslovných, spíše opisných, slovních spojení. Podle zastánců těchto snah totiž jazyk ve svém historickém vývoji na sebe navázal množství hanlivých a urážlivých výrazů, které se staly jeho běžnou součástí. Snažení o jazykovou očistu si ovšem

---

¹⁰ SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. London: Karnac Books, 2010. S. 39-41.

¹¹ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 3.

¹² DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. London: Virago Press, 1994. S. 18.

¹³ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 6.

¹⁴ Tamtéž S. 14.

nezískalo ve společnosti všeobecnou oblibu, a brzy narazilo na kritiku a odmítavý postoj části veřejnosti.¹⁵ Významným argumentem kritiky byla skutečnost, že veškeré eufemismy a opisné způsoby vyjadřování se staly „kódovaným“ způsobem vyjadřování, který vyžaduje oboustranné porozumění mezi mluvčím a příjemcem informace. Ten, kdo není seznámen se specifiky jednotlivých slov, nemusí daným výrazům nutně porozumět tak, jak mluvčí zamýšlel. Dochází do jisté míry k zamlžování komunikačního kanálu, kdy jistá informace musí být překládána do jiné – korektní – formy, nejprve samotným mluvčím, a následně příjemcem.¹⁶

Hughes tvrdí, že jazyk je teoreticky duchovním majetkem celé konkrétní společnosti. Prakticky je ale jeho vývoj ovlivněn úzkou skupinou elit v této společnosti, která je nespécifická a anonymní. V průběhu vývoje jazyka pak může docházet k poměrně radikálním změnám.¹⁷ S tímto tvrzením by se dle mého názoru nicméně dalo polemizovat v tom smyslu, že i když k modifikaci jazyka dochází v určitých elitních strukturách společnosti, a to převážně prostřednictvím médií a veřejné politické prezentace, jakákoliv umělá direktivní modifikace jazyka je z velké části prakticky nerealizovatelná. Aby došlo k určité významné modifikaci jazyka, je nutné, aby tato změna byla přijata napříč společenským spektrem, aby byla implementována zcela přirozeně a plynule, nikoliv pouze za pomoci jakési propagace v rámci určité kampaně.

Pokud bychom chtěli slovo „politicky korektní“ zasadit do určitého politicko-ideologického rámce, velmi záhy narazíme na jeho sémantickou problematičnost. Především je třeba říci, že význam slovního spojení „politicky korektní“ je relativní a nelze jej jednoznačně definovat. Z čistě objektivního hlediska je nemožné, aby přístupy jednotlivých politických subjektů byly v pravém slova smyslu korektní, a to už jen z toho důvodu,

---

¹⁵ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 15-16.

¹⁶ Tamtéž. S. 19.

¹⁷ Tamtéž. S. 6.

že žádné objektivní a všeobecně přijímané kritérium politicky korektního přístupu neexistuje. „Korektní“ totiž ve svém významu značí určitý postoj nebo přístup, který je přijímaný na základě obecně akceptovaných standardů. Můžeme tedy do určité míry tvrdit, že toto slovní spojení je, vzhledem ke svému subjektivnímu pojmání, svým způsobem praktickým oxymóronem. Žádné reálné politické rozhodnutí totiž v principu korektní být nemůže, jelikož je vždy nevyhnutelně určitým způsobem ideologicky zakotveno. Samotná praktická politika je totiž o pluralitě názorů a zájmů, a jejich prosazování v ideově a názorově fragmentovaném prostředí nejen mezi jednotlivými politickými stranami, ale také vně těchto stran samotných.¹⁸

2.2 Historický vývoj termínu politická korektnost ve Spojených státech amerických

Společenské rozšíření termínu ve Spojených státech amerických je spojeno s 80. léty 20. století. Toto období je převážně ve znamení vzniku a šíření nově užívaných slov a kulturně relativistických přístupů. To bylo možné i díky tomu, že téměř 50% dospělých Američanů přišlo do styku s univerzitní výukou. Postupně se ale tato problematika dostala i mimo univerzitní půdu do ostatních sfér společnosti – kultury, životního prostředí, zdravotní péče, otázek pohlaví, rasy a etnicity atd.¹⁹ Termíny „politicky korektní“ a „politicky nekorektní“ se mezi širší veřejností ovšem začaly objevovat v jisté míře už na konci 60. a na počátku 70. let 20. století.²⁰ Podle Debry Schutz stál politický a společenský vliv, jaký měla různá občanskoprávních hnutí, ve výše zmíněných letech za tím,

---

¹⁸ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 17.

¹⁹ Tamtéž. S. 3.

²⁰ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 19.

že se mimo jiné podařilo prosadit otevření vzdělávacího systému pro širší spektrum americké společnosti.²¹

Historicky je samotný termín politická korektnost podle Hughese spojen s ideologickým programem Komunistické strany Číny a jejím vůdcem Mao Ce-tungem. Politická korektnost označovala ortodoxní postoj některých členů strany, jejich absolutní oddanost a naprosté akceptování stranických nařízení a postojů.²² Myšlenky a projevy, které následovaly politiku komunistické strany, byly takzvaně politicky korektní. Kulturní a vzdělávací instituce byly podrobeny stranické kontrole tak, aby zcela následovaly politiku komunistické strany a uplatňovaly její kulturní program.²³ Významnou postavou spojenou s teoretickým vývojem politické korektnosti a jejího reálného aplikování byl, politický teoretik italského původu a člen komunistické strany Antonio Gramsci. V jeho pojetí se jednalo o filosoficko-společenský přístup, který měl direktivní vedení komunistické strany reálně aplikovat do společnosti. Cílem tohoto přístupu nebylo rozhodovat o tom co je pravdivé a nepravdivé, nebo přesvědčovat společnost o postupu komunistické strany. Jeho cílem bylo vytvoření „nové reality“. Tato „nová realita“ měla být ve shodě s politickým, kulturním a sociálním přístupem komunistické strany, a měla být vědomě akceptována všemi jejími členy.²⁴ Na tom že termín „politicky korektní“ je původně spjat s komunistickou ideologií, se shoduje více autorů, pouze Hughes klade jeho kořeny do komunistické Číny.²⁵

Ve Spojených státech amerických se termín vůbec poprvé objevil rovněž již ve 40. letech 20. století. Jednalo se o období, kdy sympatizanté a členové Komunistické strany USA bez jakýchkoliv námitek a vlastních

---

²¹ SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the "Political Correctness" Debates in Higher Education*. New York City, New York: National Council for Research on Women, 1993. S. 7.

²² HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 17.

²³ CODEVILLA, Angelo. The Rise of Political Correctness. In: *Claremont*. Claremont, California: Claremont Institute, podzim 2016. S. 37.

²⁴ Tamtéž. S. 39.

²⁵ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 19-20.

politických snah naslouchali direktivnímu řízení z Moskvy. Zastávali politicky korektní postoj vzhledem k politice Sovětského svazu.²⁶ Znamý spisovatel George Orwell se domnívá, že už ve 40. letech 20. století byla některá slova běžně užívaného jazyka politizována. To znamená, že některá slovní spojení byla za pomoci politické korektnosti překroucena, že některá slova pozbývala svého významu. Stala se pouze jakousi prázdnou nálepkou, která vyjadřovala určitý pocitový postoj, ale ve svém obsahu byla bez významu.²⁷

Termín pak přešlo hnutí americké Nové levice v 60. letech 20. století. V tomto případě se ale nejednalo o žádné programové hnutí, ale spíše o hnutí volně postojové a ideologické.²⁸ Zatímco v 70. letech 20. století se pojmenování „politicky korektní“ užívalo spíše v ironizujícím a kritickém vyznění vně samotných hnutí (například feministických, nebo Nové levice),²⁹ v 80. letech 20. století se už začíná toto téma využívat v politických kampaních k přilákání pozornosti voličů. V této souvislosti je nutné zmínit, že všechny subjekty a organizace, které se k tématu politické korektnosti určitým způsobem vyjadřují, jsou vesměs více či méně politicky a ideologicky angažované.³⁰

Sociolog Stuart Hall tvrdí, že cíl politické korektnosti, totiž náprava užívaného jazyka, je výsledkem filosofického obratu k jazyku na amerických univerzitách. Vzepětí politické korektnosti v nedávných letech pak přisuzuje tomu, že v 80. a 90. letech 20. století se dostaly v USA k moci silně konzervativně-pravicové vlády, které hluboce ovlivňovaly společnost po ekonomické, kulturní a politicko-sociální stránce. Stav, který

---

²⁶ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota Press, 1997. S. 57-58.

²⁷ ORWELL, George. Politics and the English Language. *Orwell Project* [online]. 24.9.2015 [cit. 7.8.2017]. S. 4-5.

²⁸ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 17-18.

²⁹ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 4.

³⁰ SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the "Political Correctness" Debates in Higher Education*. S. 9.

se promítal do každodenního života obyvatel, nutně vyvolal kulturně-spoolečenskou protireakci, jejíž forma měla liberálně-levicové kořeny, prosazující politickou korektnost.³¹ Žurnalista McGowan tvrdí, že v 90. letech 20. století stály USA na začátku kulturní a politické polarizace a fragmentace. K této společenské polarizaci přispěly měnící se demografické podmínky, ale stejně tak přespříliš liberální politický přístup. Namísto kulturního obohacení v tavícím kotli (*melting pot*), dochází k vyzdvihování odlišností. Jedinovo kulturní a společenské pozadí, etnicita, rasa a pohlaví, všechny tyto aspekty jsou vyzdvihovány, a je na ně upozorňováno jako na něco významného. Toto upozorňování však probíhá jaksi skrytým způsobem. To znamená, že při vzájemném styku mezi jedinci dochází k empirickému poznání všech těchto vlastností, na ně ovšem není dovoleno reagovat, ale zároveň je důležité chápat například snahu tyto vlastnosti vyzdvihovat. Média pak musí informovat o jednotlivcích neutrálně a za použití eufemismů. McGowan se tedy snaží poznamenat, že na jedné straně se společnost snaží určité skupiny svým jednáním zvýhodňovat, přičemž specificky upřesňuje, o jaké skupiny se jedná, na druhé straně pak minoritní skupiny ochraňuje tak, že jejich odlišnosti, na základě kterých jsou vlastně zvýhodňovány, jsou jazykově tabuizovány a neutralizovány.³²

I když se tato práce primárně nezabývá problematikou politické korektnosti ve vztahu k univerzitnímu vzdělání, je žádoucí se této problematice alespoň částečně dotknout. Zejména proto, že se původní univerzitní fenomén posléze rozšířil de facto do celé společnosti. Nově zaváděné osnovy a předměty na univerzitách mohou sice představovat pro studenty benefit, protože reflektují měnící se kulturní a společenské podmínky v americké společnosti, ale u některých expertů na vzdělání vyvolávají také obavy. Domnívají se, že může docházet

---

³¹ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 167-169.

³² MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. San Francisco, California: Encounter Books, 2002. S. 24-27.

k situacím, kdy někteří vyučující budou po studentech vyžadovat pouze striktně „politicky korektní myšlení“. Témata týkající se rasy, feminismu, ekologie, kultury a zahraniční politiky budou zahrnuta do jakési oficiální univerzitní ideologie, ve které bude existovat pouze jediný možný, politicky korektní názor.³³

3 Specifikum politické korektnosti v americké společnosti

Na následujících řádcích budou představena specifika, v jakých politická korektnost ve Spojených státech amerických vzniká, jak se tvoří a na jaké konkrétní problémy naráží, na co se její kritici zaměřují a co politické korektnosti vyčítají. Tato specifika se váží především k historicko-sociálnímu vývoji ve druhé polovině 20. století. Podrobnější popis ideových východisek politické korektnosti posléze poskytne půdu pro konkrétní objasnění působení tohoto fenoménu na současnou americkou politickou a společenskou strukturu prostřednictvím médií. Politická korektnost je podle Dunant spíše než snahou o prosazování tolerance mezi sociálními skupinami snahou o prosazení určité společensko-politické ideologie jakožto zdroje moci.³⁴ Společenská debata ohledně politické korektnosti v USA nezpochybňuje základní pilíře, na kterých americká společnost a celé Spojené státy stojí. Odpůrci ani příznivci politické korektnosti nezpochybňují prvky kapitalismu, ústavní demokracie a státní jednoty Spojených států amerických. Politická korektnost se snaží naplnit spíše svůj kulturně-společenský potenciál, protože se i přes některé vyhrocené výroky jejích odpůrců rozhodně nejedná o revolučně-politické hnutí.³⁵ I když je nesnadné ideologii jakéhosi politicky korektního hnutí celkově uchopit, její zastánci povětšinou sdílejí určité aspekty a názory. Jedná

---

³³ BERNSTEIN, Richard. IDEAS & TRENDS; The Rising Hegemony of the Politically Correct. *The New York Times* [online]. 28. 10. 1990 [cit. 24.8.2017]. S. 1.

³⁴ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. VIII-IX.

³⁵ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 16-17.

se například o silný zájem o ekologii a životní prostředí, v politice se zaměřují na podporu osvobozeneckých a revolučních hnutí v rozvojových zemích atd. Žádný pevný názorový nebo ideový konsenzus ale neexistuje.³⁶

V novodobých USA slouží pojem politická korektnost jako jakýsi strašák. Tohoto strašáka vytvořila konzervativní pravice k tomu, aby běžnému Američanovi popsala politicko-společenské změny, které uměle vytváří levicová opozice. To, co se pod tímto termínem skrývá, je běžnému Američanovi nesrozumitelné. Není mu jasné, proč musí věci nazývat jinými jmény a celý tento proces mu zůstává jaksi zahalen tajemstvím. Faktem nicméně je, že vlastní boj o politickou korektnost je bojem politickým. Levice a pravice se navzájem osočují z užívání politické korektnosti, či naopak z radikálnosti a netolerance. Termín se tak, podobně jako multikulturalismus, stal marketingovým heslem politických stran a jedním z předmětů politického soupeření. Stal se možností jak upoutat pozornost voličů a občanů něčím, u čeho zůstává přesný význam nejasný, ale co je přesto díky časté mediální prezentaci ve společnosti zakotveno.³⁷

Novinář Joshua Adams si myslí, že většina společnosti si termín „politická korektnost“ spojí spíše s liberálním než s konzervativním hnutím. Politická korektnost se může nicméně objevit v rámci jakéhokoliv ideového hnutí. Adams tedy možná poněkud paradoxně tvrdí, že i samotné takzvané politicky nekorektní projevy a výroky současného amerického prezidenta Donalda Trumpa jsou ve své formě jen a pouze formou politicky korektního vystupování, pouze z opačného ideového spektra.³⁸ Společnost je složena z množství jedinců, kteří mají vlastní pocity, politické a ideologické názory,

---

³⁶ BERNSTEIN, Richard. *IDEAS & TRENDS; The Rising Hegemony of the Politically Correct*. S. 2-3.

³⁷ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 1-4.

³⁸ ADAMS, Joshua. Time for equal media treatment of 'political correctness'. *Columbia Journalism Review* [online]. 12.6.2016 [cit. 29.7.2017]. S. 1.

ideje, zkušenosti a pohledy na svět. Proto takzvaná „politická korektnost“ je dle žurnalisty Adamse pouze individuálně lidským pohledem na dění ve společnosti a politice. Všichni lidé, kteří nějakým způsobem vyjadřují své názory, jsou tak v jistém smyslu politicky korektní. Politická korektnost tedy z tohoto hlediska není otázkou pouze liberalismu, nebo pouze konzervativismu. To že určitá politicky korektní výpověď se může lišit ve své síle a radikálnosti je pak veskrze individuální záležitostí.³⁹ Zde je ovšem třeba podotknout, že tento pohled, ve kterém se Adams snaží politickou korektnost ztotožnit s osobním individuálním názorem, je ojedinělý. K vyřešení problému který fakticky existuje, ale jistě nepřispěje snaha tuto problematiku ignorovat či radikálně relativizovat.

3.1 Vliv politické korektnosti na užívaný jazyk

Jak jsme již zmínili v předcházející kapitole, snaha o nápravu jazyka je jedním z průvodních znaků politické korektnosti. Zaváděním některých nových slov ve snaze o neutralizaci jazyka a prosazováním určitých nepsaných jazykových stanov může reálně docházet k tabuizaci některých společenských témat, která by mohla být potenciálně považována za takzvaně politicky nekorektní. Samotná eventualita existence politicky nekorektní tematiky nebo slov se pro určitou část americké společnosti stává nežádoucí. Politická korektnost se tak může jevit jako paradoxní jev. Její cíle jsou liberální, snaží se o ochranu určitých minoritních složek společnosti, ovšem forma jejich prosazování může být vnímána neliberálně. Mezi opozicí vůči politické korektnosti došlo v reakci na tyto skutečnosti rovněž k vytvoření nových slovních spojení – například *pozitivní diskriminace*⁴⁰ (*positive discrimination*) nebo *viktimizace*⁴¹

---

³⁹ ADAMS, Joshua. *Time for equal media treatment of 'political correctness'*. S. 3.

⁴⁰ Pozitivní diskriminace je jev, kdy historicky znevýhodněné společenské minority jsou nyní sociálně zvýhodňovány na úkor společenské majority. (Positive discrimination. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press, ©2018. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/positive-discrimination>.)

⁴¹ Viktimizace je jev, kdy se jedinec situuje sám, nebo je situován prostřednictvím dalších sociálních skupin, do role oběti určité sociální nespravedlnosti a příkoří. Účelem je vyvolání pocitů solidarity, sounáležitosti a účasti. K viktimizaci může docházet plošně u celých

(*victimization*), které by měly vyjadřovat paradoxnost tohoto snažení. Postupná tabuizace některých témat týkajících se původu, rasy, zvyklostí a tradic, tělesné konstituce atd., vyvolává u opozice politické korektnosti obavy z nárůstu cenzury. Tyto obavy se pak následně mohou odrážet v satirických nebo odmítavých výstupech v masmédiích.⁴²

Snaha o kulturní přeměnu pomocí jazyka má nesporný vliv na soudobý společenský život, který je tímto způsobem do určité míry přetvářen. Zpočátku se nový jazyk ujímá v politice a politickém vystupování, které je společnosti prezentováno prostřednictvím médií. Jakým způsobem k této prezentaci dochází, na to bude poukázáno v dalších kapitolách.⁴³

Mezi první významné kritiky politické korektnosti, zvláště co se týče modifikací užívaného jazyka, patřil George Orwell. Ten do určité míry předpověděl současné jevy ovlivňující jazyk a slovní zásobu. Orwell se domníval, že jazyková kontrola a politizace povede k nárůstu totalitarizace, a to nejen v oblasti jazyka, ale také v politice a v rámci společnosti jako celku. Jazyku by proto měla být ponechána jeho přirozenost. Jeho vývoj by neměl být nijak zásadně uměle regulován, ale měl by být zcela plynně přetvářen svými mluvčími.⁴⁴ Domníval se, že v jeho době se západní civilizace, přičemž zde má na mysli anglicky mluvící země, ocitla v úpadku. Tento úpadek se přenesl i do samotné angličtiny, protože jazyk je dle něj nejvýraznějším a zároveň takřka okamžitým indikátorem společenských změn. Aby mohlo dojít k určité jazykové i společensko-politické renesanci, je nutné se zbavit špatných návyků zavlečených do jazyka, protože jazyk je vlivným tvůrcem našeho

---

sociálních skupin. (SYKES, Charles. *A Nation of Victims* [videozáznam online]. Washington, D.C.: National Cable Satellite Corporation, ©1992. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: <https://www.c-span.org/video/?35197-1/a-nation-victims>.)

⁴² HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 3-4.

⁴³ FAIRCLOUGH, Norman. 'Political Correctness': the Politics of Culture and Language. In: *Discourse & Society*. Thousand Oaks, California: SAGE, 14 (1) 2003. S. 20.

⁴⁴ PLANČIĆ, Bisera. *Political Correctness – Maintaining a Balanced View*. S. 59.

myšlení a jednání. Namísto jednoduchých slov a forem se nepřírozně vytváří mnohoslovné složeniny, které angličtinu poškozují, vedou k nevyjasněnosti a neutralizaci jazyka. Dochází k vymizení jakéhokoliv slovního zabarvení a jazyk se stává vágním.⁴⁵ Ze slov se vytrácí jejich významový detail. Slova a věty se stávají pouze emocionální nálepkou, která slouží k vyjádření náklonosti, nebo odporu. Lidé nejsou podle Orwella schopni objasnit význam jednotlivých užívaných slov, která přesto i nadále užívají při komunikaci.⁴⁶ Pokud existuje rozdíl mezi skutečně myšleným záměrem a jazykovým vyjádřením, pak dochází k ohýbání slov a zamlžování anglického jazyka. Jazyk by proto nikdy neměl být využíván k tomu, aby myšlení nějakým způsobem radikálně omezoval a redukoval. Pokud k tomu dochází, pak postupem času situace dospěje k jazykové devalvaci.⁴⁷

V současné době dochází vně americké společnosti k jazykovým změnám, z veřejného (je otázkou do jaké míry ze soukromého) slovníku se vytrácí některá slova (například slovo *race* – *rasa*), nebo dochází k jejich postupnému vytlačování (*sex* – *pohlaví*, *country of origin* – *země původu*).⁴⁸ Za urážlivý a politicky nekorektní by měl být, podle Stefana Colliniho, považován pouze takový projev, který uráží jedince na základě jeho kvalit nebo vlastností, které jsou v dané situaci irelevantní, a to na základě předsudků nebo xenofobního myšlení. Nejedná se tedy o útok na individuální rovině, ale o urážku jedince jakožto reprezentanta určité společenské skupiny.⁴⁹

Termín politická korektnost získal v průběhu svého vývoje negativní konotace. Na vině ovšem nejsou pouze jeho odpůrci a jejich negativní

---

⁴⁵ ORWELL, George. *Politics and the English Language*. S. 1-4.

⁴⁶ Tamtéž. S. 6.

⁴⁷ Tamtéž. S. 8-10.

⁴⁸ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. New York City, New York: Basic Civitas, 2010. S. 68-69.

⁴⁹ COLLINI, Stefan. *That's Offensive!: Criticism, Identity, Respect*. London: Seagull Books, 2010. S. 16-17.

reklama, ale rovněž i skupiny, které se tímto termínem zaštiťují. Veřejné vystupování některých těchto subjektů může být vnímáno jako značně radikální. Výsledkem toho pak je negativní povědomí mezi širokou veřejností a odpor vůči snažení těchto skupin.⁵⁰ Jedním z kontroverzních aspektů politicky korektního jazyka může být fakt, že dochází k potření vztahu mezi významem užitého slova a tím, jak je toto slovo chápáno v rámci komunikace ostatními účastníky.⁵¹

Je otázkou do jaké míry by měla být svoboda slova a projevu omezována v rámci ochrany jednotlivce před možností verbální invectivy. Podle Colliniho byla vždy laťka nastavena ve prospěch svobody slova, ale s nástupem 21. století se situace začala měnit. Novým trendem je snaha jednat s každým člověkem se stejným respektem a vyhýbat se jakýmkoliv relativně problematickým výrokům. Určité sociální skupiny, které byly sociálně, kulturně nebo politicky znevýhodněny, by tak tímto způsobem měly být emancipovány. Collini je ale vůči těmto snahám značně skeptický,⁵² a to už jen z toho důvodu, že je ve velkém procentu případů problematické rozhodnout o tom, jaké chování je možné považovat za urážející nebo obtěžující, neboť každé takové hodnocení je do určité míry subjektivní.⁵³ Je rovněž pochopitelné, že každé takové problematické slovo je nutné chápat v rámci určitého kontextu. Význam bude jiný u konkrétní formy slova, kterého je užito na jedné straně jako uměleckého prostředku či jako součásti historických dokumentů, a na straně druhé bude zcela pochopitelně vyvolávat negativní konotace, pokud jej bude užito jedinci, kteří jsou prokazatelně členy radikálních politických hnutí.⁵⁴ Boyle připouští, že otázka svobody projevu je s ohledem na politickou korektnost poněkud komplikovaná, a v tomto ohledu politickou korektnost kritizují i mnozí libertariáni. Podle Boyla je ovšem nutné poukázat na fakt,

---

⁵⁰ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 16-18.

⁵¹ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 23.

⁵² COLLINI, Stefan. *That's Offensive!: Criticism, Identity, Respect*. S. 5-8.

⁵³ Tamtéž. S. 12-14.

⁵⁴ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 26-28.

že mnohé články a zprávy zabývající se omezením svobody slova v souvislosti s politickou korektností nejsou zcela pravdivé. Obsahují faktické chyby, nebo jsou značně zjednodušující. Navíc kritici politické korektnosti dle něj poukazují na svobodu slova a projevu a na nutnost ochrany tohoto práva, ale dost často si neuvědomují, že toto právo by mělo platit univerzálně.⁵⁵

Slova, kterými označujeme jevy vztahující se k minortním společenským skupinám, pochopitelně představují vzhledem ke svým sociálním konsekvencím citlivou součást užívaného jazyka.⁵⁶ Jak bylo poukázáno výše, termín „politická korektnost“ prošel v průběhu historie určitým vývojem a proměnou významu. Přestože je jazyk s realitou těsně provázán, může být tato skutečnost pro některé jeho uživatele matoucí. To, jak vnímáme svět, ovlivňuje náš jazyk a způsob jeho použití. Jazyk pak ovlivňuje zpětně naše vnímání světa. Je nejen součástí kultury, ale do určité míry spoluvytváří ostatní kulturní hodnoty, i to jakým způsobem je členové společenství uchopují. I když je velmi důležité bojovat proti předsudkům, xenofobii a nenávisti mezi jednotlivci i společenskými skupinami navzájem, je nutné v případě jazyka brát na zřetel jeho specifickou. Některé skupiny se podle chorvatských lingvistů, kteří se dopady politické korektnosti na jazyk zabývali, snaží o realizaci jazykové nápravy. Ta ovšem působí v mnoha případech nepřírodně, někdy až kontraproduktivně. Objevují se neurčité a neutrální termíny, nepřímé popisy, nové eufemismy. Nejběžnější je neutralizace s ohledem na emancipaci pohlaví. Mnohdy se tak odkazuje k neutrálnímu zakončení *osoba* – *person*. Například *chairman* – *chairperson*, nebo neutralizace zakončení *muž* – *man*; *fireman* – *firefighter*. Popřípadě se vytvářejí přímo ženské tvary, které nebyly dříve užívány (*authoress*, namísto dříve užívaného *author* pro obě pohlaví). V případě neutralizace slov,

---

⁵⁵ BOYLE, James. The PC Harangue. In: *Stanford Law Review*. Stanford, California: Stanford University, vol. 45 May 1993. S. 1465-1466.

⁵⁶ PLANČIĆ, Bisera. *Political Correctness – Maintaining a Balanced View*. S. 56.

kde je pohlaví přímo vyjádřeno, se někdy přistupuje k absolutní neutralizaci (například namísto označení *brother* a *sister* se užívá neutrálního *sibling*). U žen se začíná užívat namísto *Mrs.* nebo *Miss* neutrálního *Ms.*, které neodhaluje rodinný stav. Stejně jazykové změny se dějí i v rámci ochrany minoritních nebo znevýhodněných společenských skupin, například tělesně postižených, mentálně zaostalých, seniorů, sexuálních menšin, ale i etnicity nebo rasy.⁵⁷

Podle názoru lingvistky Cameron je tato situace odrazem měnících se kulturně-sociálních podmínek ve společnostech západního typu⁵⁸. Jazyk se ovšem nedokáže přizpůsobovat těmto rychlým společenským a kulturním změnám, kteréžto samotné jsou ve většině případů ovlivněny momentální politickou situací. Dochází tak k něčemu, co Cameron nazývá politizací jazyka. Jazyk a celkový způsob vyjadřování je automaticky nahlížen jako ideologicky zabarvený. Mnohdy se tak ocitá pod drobnohledem bez ohledu na kontext a úmysly mluvčího.⁵⁹ Tím, že dojde k cenzuře nebo nahrazení určitých slov, se ovšem nevyřeší reálné problémy. Opuštění frází, které mohou být považovány za nevhodné, v rámci jakéhosi jazykového očištění neodstraní příčinu nevhodného chování. Většina dnešních psychologů a lingvistů je vůči tomuto snažení rovněž skeptická. Nevěří, že by jazyková transformace nějak výrazně upravila chování jedinců ve společnosti.⁶⁰ Schwartz, jenž působí na Oakland University, tvrdí, že politická korektnost je viníkem násilného a nepřírozeného ohýbání jazyka, které vede k jeho degradaci. Z jazyka se tak vytrácí jeho přirozená vlastnost, totiž být prostředkem komunikace. Jakákoliv veřejná komunikace se totiž stává jakýmsi rituálem. Slova ztrácejí své původní významy v rámci celospolečenského diskursu,

---

⁵⁷ PLANČIČ, Bisera. *Political Correctness – Maintaining a Balanced View*. S. 57-58.

⁵⁸ Pokud není uvedeno jinak, tak pod pojem země Západního typu autor v tomto textu zařazuje členské státy Evropské unie, Švýcarsko, Island, Norsko, Velkou Británii, Austrálii, Nový Zéland, Spojené státy americké a Kandu.

⁵⁹ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 30-32.

⁶⁰ Tamtéž. S. 22-25.

a dochází k privatizaci jejich významu. Ten kdo jich užívá v rámci určité společenské skupiny nesprávně, se ocitá před možností, že bude zbytkem skupiny určitým způsobem sankcionován, nebo z ní bude dokonce vyloučen. Z jazyka se vytrácí jeho popisná funkce. Není ho možné použít pro popis reality v rámci společenských vztahů, protože realističnost a faktičnost se v této formě komunikace vytrácí.⁶¹

3.2 Politicky-ideová specifika politické korektnosti v USA

Problém politické korektnosti ovšem zahrnuje více hledisek než jen hledisko jazykové. Kultura a jazyk jsou vzájemně provázány. Jazyk je vlastně vyjádřením kultury a kultura se pak naopak projevuje v jazyce. Kulturní a jazykové změny v rámci určitého společenského vývoje probíhají nejprve ve společnosti na denní bázi, a až následně se tyto změny projevují v různých sociálních a filosofických teoriích.⁶²

Někteří liberálové, příznivci levice a členové minoritních sociálních skupin si stěžují, že pravicové a konzervativní síly se snaží svým odporem vůči politické korektnosti zabránit vytvoření více pluralitní společnosti v USA. Konzervativci a odpůrci politické korektnosti naopak argumentují tím, že se snaží bránit společnost před zavedením levicové totality a ochránit svobodu slova, americkou ústavu a jednotu společnosti.⁶³ Jak lze vidět, americká společnost je tímto způsobem rozdělena na skupiny, jejichž názorová hlediska jsou naprosto neslučitelná.

Tím, jak došlo k popularizaci debaty ohledně politické korektnosti, se mezi jejími zastánci začalo hovořit o tom, že celá tato snaha mediálního zviditelnění byla vyvolána uměle. Ze zneužití tohoto tématu viní odpůrce z pravicově-konzervativního politického spektra, kteří se tímto krokem

---

⁶¹ SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. S. 78-82.

⁶² FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 18-19.

⁶³ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 3.

snaží politicky a společensky zdiskreditovat nejen politickou korektnost, ale i její zastánce. Jiní tvrdí, že politická korektnost je produktem určité radikální společenské menšiny, jejíž původ je ovšem nejasný. Hnutí za politickou korektnost má ovšem zcela jinou sociálně-politickou dynamiku oproti jiným emancipačním hnutím. Odpůrci politické korektnosti namítají, že její ideologické cíle přesáhly dávno pouze snahy o jazykovou reformu, přičemž byly nahrazeny hlubší snahou o celospolečenskou transformaci.⁶⁴

Ti, kdo vidí kořeny politické korektnosti v konzervativním politickém spektru, tvrdí, že neokonzervativním proudům v americké politice se prý v 90. letech 20. století podařilo za pomoci médií vybudovat iluzi o tom, že za rozvojem politické korektnosti stojí členové levice a zastánci multikulturalismu. Tuto příležitost uchopila téměř všechna velká média, která se tematikou politické korektnosti zabývala – *Newsweek*, *Time*, *The Wall Street Journal*, *The New York Times*, *Atlantic Monthly*, *The New York Magazine*. Média využívala této citlivé a společensky zajímavé tematiky k oslovení co největšího počtu potenciálních čtenářů. Kořeny konzervativního postoje namířeného proti politické korektnosti leží v době Reaganovy a Bushovy vlády.⁶⁵ Politici tohoto období využívali politické korektnosti k tomu, aby dosahovali snáze svých politických cílů a prosazovali svoji vůli proti společenské i politické opozici.⁶⁶ V květnu 1991 prezident George H. W. Bush ve svém projevu na půdě Michiganské univerzity vyjádřil své znepokojení nad politickou korektností. Tento jev označil za jedno z hlavních ohrožení americké společnosti, ohrožení svobody slova a projevu.⁶⁷ Rovněž novinář Adams se domnívá, že odpovědnost za současné rozšíření pojmenování „politicky korektní“ nesou z velké části konzervativní média. Toto pojmenování užívají

---

⁶⁴ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 5-7.

⁶⁵ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 56-57.

⁶⁶ Tamtéž. S. 66-74.

⁶⁷ WEIGEL, Moira. Political correctness: how the right invented a phantom enemy. *The Guardian* [online]. 30.11.2016 [cit. 22.8.2017]. S. 7.

jako pejorativní nálepku, pomocí níž veřejně označují své liberální protivníky. Určitá část viny dle něj spočívá i na velkých mediálních domech, které by svým založením měly být neutrální, ale ve skutečnosti sledují své politicko-ekonomické cíle.⁶⁸

Naopak konzervativní Angelo Codevilla tvrdí, že i dnešní politici v Evropě a Spojených státech amerických praktikují politizaci a ideologizaci vzdělávacích a kulturních institucí.⁶⁹ Demokratická strana podle Codevilly tímto způsobem zneužívá svojí dominantní pozici v americké společnosti a na politické scéně. Politická korektnost tak ve Spojených státech amerických znamená, že levicová část společnosti, která má v současné společnosti USA nadvládu a také významnou politickou podporu, se snaží odvrhnout tradiční kulturní kořeny, na nichž byly Spojené státy americké založeny.⁷⁰ Na počátku 60. let 20. století dochází k radikální sebereflexi a kritice západní civilizace a jejího historického, kulturního a politicko-sociálního vývoje. Předchozí vývoj je vnímán jako pochybný a nedostatečný. Projevují se snahy o dosažení rovnosti v rámci různých kultur, proto dochází k poměrně radikální emancipaci v rámci stávajícího systému hodnot. Vedoucí a klíčová místa ve vzdělávacích a správních institucích na federální úrovni i na úrovni jednotlivých států a ve velkých mediálních domech v průběhu několika desítek let obsadili příznivci politické korektnosti. Stále radikálnější požadavky, jak politické tak společenské, ze strany zastánců politické korektnosti pouze přivádějí neustávající kulturní konflikt, a vedou k další radikalizaci vně americké společnosti. Cílem stoupenců politické korektnosti není dosažení nějakých specifických cílů, například dosáhnout napravení společenských křivd; politická korektnost je o samotném procesu kulturně-sociální transformace, kterýžto cíl je poměrně abstraktní. Do toho se rovněž podle

---

⁶⁸ ADAMS, Joshua. *Time for equal media treatment of 'political correctness'*. S. 2.

⁶⁹ CODEVILLA, Angelo. *The Rise of Political Correctness*. S. 37.

⁷⁰ Tamtéž. S. 41-42.

Codevillylly promítá snaha elit z Demokratické strany získat co nejvíce potenciálních hlasů od co nejširšího spektra americké společnosti.⁷¹

Postmoderní filosofické proudy měly velký vliv na vzdělávací systém v USA a jeho změnou ovlivnily budoucí vývoj v oblasti politické korektnosti. Postmoderní filosofie vhodně posloužila nově se formujícímu levicovému hnutí v 60. a hlavně v 70. letech 20. století jako prostředek k prosazování sociální a politické ideologie. Prvotním cílem bylo vysokoškolské vzdělání, kde se v rámci těchto přístupů začaly měnit stanovy výuky a otevíraly se nové obory, které reflektovaly historický, kulturní a společenský vývoj minoritních složek americké společnosti. Poté došlo k prosazení těchto přístupů do zbytku veřejného prostoru.⁷² Moira Weigel se domnívá, že politická korektnost a její zaměření vychází z filosofických principů dekonstrukce, relativity poznání a individualizace dějin. Volně vychází z myšlenek Michela Foucaulta a Jacquese Derridy. Univerzity začaly vytvářet nové studijní obory a nové osnovy tak, aby reflektovaly měnící se společenskou a kulturní situaci v USA. Demografické složení studentů na univerzitách se přirozeně proměnilo s tím, jak se proměnilo demografické složení ve Spojených státech amerických jako celku. Nezřídka se na univerzitách v jižních státech USA stávají původně minoritní skupiny majoritou.⁷³ Původní kritika politické korektnosti proto přicházela v 90. letech 20. století povětšinou z intelektuálních nebo akademických kruhů. Akademikové tento fenomén vnímali především ve svém vzdělávacím systému a na půdách univerzit. V této době se tedy jednalo ve velké míře o izolovaný jev.⁷⁴

Hlavní myšlenkou politické korektnosti, která čerpá svoji ideovou náplň z emancipačních hnutí 60. let 20. století, je ta, že západní společnosti

---

⁷¹ CODEVILLA, Angelo. *The Rise of Political Correctness*. S. 42.

⁷² PREPARATA, Giacomo Guido. *The Ideology of Tyranny: The Use of Neo-Gnostic Myth in American Politics*. New York City, New York: Palgrave Macmillan, 2007. S. 109-111.

⁷³ WEIGEL, Moira. *Political correctness: how the right invented a phantom enemy*. S. 5-6.

⁷⁴ Tamtéž. S. 9.

byly po dlouhá staletí pod vlivem bělošské patriarchální kultury, a ostatní vrstvy společnosti pak trpěly více či méně pod touto formou nadvlády, přičemž jejich kulturní a společenská odlišnost byla potlačována. Toto přesvědčení se následně stalo jedním z hnacích motorů hnutí za politickou korektnost.⁷⁵ Podle politologa Guida Giacomina Preparata ale vedou snahy vyzdvihovat jinakost a odlišnost pouze k dělení společnosti. Dříve poměrně kompaktní celek je uměle fragmentován na sociální skupiny, které jsou učeny zdůrazňovat svoji odlišnost vůči ostatním sociálním skupinám.⁷⁶

Proces, jaký byl nastartován v obdobích vlády Bushe nebo Reagana (tedy 80. a 90. léta 20. století), přetrvává podle Feldsteina i v době současné. Ten se vyznačuje prosazováním praktické politiky prostřednictvím masmédií a různých vědeckých společenství typu think-tank, které stupňují svými výstupy politický tlak na společnost a veřejné instituce. Taková politická praxe je pak pochopitelně zatížena rozličnými finančními a korporátními zájmy, a dochází do určité míry ke kapitalizaci politiky. Takto nastavená politika ovšem není schopná reagovat na měnící se společenskou situaci v rámci globalizačních tendencí. Její snahou je společenská konzervace a nastolení nové „zlaté éry“ vycházející z minulosti. Podle Feldsteina je politika s tímto zaměřením zcela naivní a neúčinná. Jedná se o dobu jakéhosi kulturního soupeření, které se promítá do celé společnosti. Prostřednictvím médií probíhají rozsáhlé ideologicky zatížené kampaně, jejichž účelem je očernění, degradace, nebo zesměšnění opoziční strany. Politici, kteří stáli v opozici vůči snahám pravicově orientovaných politiků útočících na systém politické korektnosti, byli například Jimmy Carter nebo Bill Clinton.⁷⁷ James Boyle se domnívá, že důvodem, proč jsou konzervativci tak znechuceni snahou levicových

---

⁷⁵ BERNSTEIN, Richard. *IDEAS & TRENDS; The Rising Hegemony of the Politically Correct*. S. 1.

⁷⁶ PREPARATA, Giacomo Guido. *The Ideology of Tyranny: The Use of Neo-Gnostic Myth in American Politics*. S. 122.

⁷⁷ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 102-106.

kruhů zavádět prvky politické korektnosti a diverzity, je fakt, že tyto hodnoty, které politická korektnost představuje, zkrátka vybočují z konzervativního hodnotového systému. Politickou korektnost vidí jako politicky motivovaný útok na jejich hodnotový žebříček, přičemž sami odpovídají rovněž politicky motivovaným protiútokem.⁷⁸

Ve Spojených státech amerických se ovšem veřejnost ve většině případů domnívá, že o ochranu společenských menšin by se měla v rámci svého programu postarat federální vláda USA. Výzkum, který přišel s tímto výsledkem, byl proveden v rámci celonárodního průzkumu pro *American Enterprise Institute*, což je think-tank sídlící ve Washingtonu D.C., který provádí sociologická šetření a výzkumy. Tomu proč se ve Spojených státech amerických dostávalo politické podpory antidiskriminačním opatřením, které mohou být vnímány jako politicky korektní, je skutečnost, že žádný politický subjekt neměl až do dnešní doby zájem se vůči určitým společenským skupinám nějakým radikálním způsobem vymezovat. Jakékoliv takové vymezování bylo totiž považováno jako politicky neprozíravé v rámci dalšího politického fungování. Důležitou příčinou, proč se prosazování politicky korektního jednání těšilo v americké společnosti podpoře, může být také existence jakéhosi psychologického dluhu, kdy americká společnost z historické perspektivy reagovala na různé sociální křivdy způsobené v minulosti.⁷⁹

Výsledek prezidentských voleb ve Spojených státech amerických z roku 2016 situaci ohledně podpory politické korektnosti podstatně změnil. I když se tato práce netýká přímo úřadu prezidenta Donalda Trumpa, ani nemá za cíl nějakým způsobem reflektovat proběhlou kampaň, není možné se této tématice zcela vyhnout ani v této práci. Hlavním důvodem je fakt, že to byl právě v té době ještě kandidát na prezidenta

---

⁷⁸ BOYLE, James. *The PC Harangue*. S. 1462.

⁷⁹ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. Columbia, Missouri: University of Missouri Press, 2004. S. 74-75.

Donald Trump, kdo svou kampaň vedl výrazně proti politické korektnosti a vládnímu establishmentu, se kterým politickou korektnost spojoval. V současné době se Donald Trump, již jako prezident Spojených států amerických, i nadále radikálně vymezuje vůči politické korektnosti, která je stále frekventovaným předmětem jeho rétoriky. Zároveň je příkladem takového konzervativního politika, který ve své kampani sliboval právě návrat do období prosperity minulých dekad, kdy se Spojené státy americké nacházely suverénně na vrcholu celosvětové ekonomické pyramidy. Proto bude součástí pozdějšího textu i reflexe politické korektnosti v souvislosti s Donaldem Trumpem.

V posledním období se podle Codevilly projevuje postupující nespokojenost s politickou korektností v globálním měřítku, a svojí cestu si toto hnutí proti politické korektnosti našlo rovněž do americké společnosti. Přijmeme-li tuto tezi, a navíc si uvědomíme politický potenciál s tímto fenoménem spojený, nebude proto překvapením, když zjistíme, že skutečně došlo k uchopení dané tematiky v rámci politické propagace a politických kampaní. Za příklad uchopení tématu politické korektnosti může posloužit úspěšná předvolební kampaň, kterou vedl Donald Trump. Ten využil nastalé společenské situace, a k překvapení vládnoucího establishmentu si prorazil cestu do popředí americké politiky. Pro zastánce politické korektnosti se ovšem rázem stal jejich hlavním veřejným nepřítelem. Donald Trump totiž začal veřejně hovořit o tématech, která politická korektnost v průběhu let tabuizovala. Angelo Codevilla tvrdí, že zastáncům politické korektnosti se sice v průběhu jejich několikaleté kampaně podařilo zpochybnit kulturní, historické, politické a sociální hodnoty západní společnosti, ale nepodařilo se jim je žádným způsobem nahradit ničím jiným. Byl zpochybněn systém se svými hodnotami, aniž by byly stanoveny jiné pevné kulturní opory. Donald Trump tak, dle Codevilly, do určité míry vlastně reprezentuje a ztělesňuje rozhořčení

a zmatení americké společnosti v reakci na výše zmíněný jev.⁸⁰ Donald Trump sám sebe pasoval do role někoho, kdo stojí mimo zajetý establishment a napraví zkorumpovaný federální systém ve Washingtonu D.C. Z politické korektnosti si udělal svého nepřítele číslo jedna. Politická korektnost totiž dle něj ohrožuje zájmy a bezpečnost USA, a je nutné se jí zbavit. Mnohokrát zmiňoval, že Hillary Clinton a Barack Obama raději upřednostnili politickou korektnost, než aby se zastali zájmů amerických občanů. Termín politicky korektní se stal pro Donalda Trumpa odpovědí na každou jeho kritiku. Politická nekorektnost se stala jeho značkou, která z velké části stála podle mnohých politických komentátorů za jeho volebním úspěchem. Za jednu z příčin proč naopak Hillary Clinton ve volbách Trumpovi podlehla, byl podle nich fakt, že byla příliš svázána s tím, co veřejnost chápala jako politicky korektní část establishmentu, a Trump oproti tomu představoval výraznou změnu.⁸¹

O určitých změnách nálad ve společnosti svědčí i průzkum veřejného mínění, který se týkal podpory politické korektnosti mezi širokou veřejností. Výzkum provedl *Pew Research Center*⁸² mezi 7. červnem a 5. červencem 2016 na vzorku 4602 dospělých osob. 59% dotázaných se domnívá, že příliš mnoho lidí lze dnes snadno slovně urazit. 39% lidí se pak domnívá, že bychom měli být při použití jazyka více opatrní proto, abychom nikoho neurazili. Jak můžeme vidět, problematika politické korektnosti, jazyka a jeho použití je tématem, které skutečně oslovuje americkou veřejnost a významným způsobem v ní rezonuje. Z těch kdo sami sebe označili za příznivce Demokratické strany, se 61% dotazovaných domnívá, že by lidé měli být více opatrní při užití jazyka. U příznivců Republikánské strany je to pouze 21%. Naopak 78% republikánských příznivců si myslí, že v dnešní době lze velké množství lidí snadno slovně urazit, u demokratů

---

⁸⁰ CODEVILLA, Angelo. *The Rise of Political Correctness*. S. 43.

⁸¹ WEIGEL, Moira. *Political correctness: how the right invented a phantom enemy*. S. 1-2.

⁸² *Pew Research Center* je nezávislý think-tank sídlící ve Washingtonu D.C., který se zaměřuje převážně na sociologická šetření.

je to pouze 37%. Ještě významnější je tento fakt mezi zaregistrovanými voliči, kteří vyjadřují svou podporu Donaldu Trumpovi. Z nich si jen 16% myslí, že lidé by měli být více opatrní na to, co říkají. 83% z Trumpových voličů považuje za problém to, že mnozí lidé jsou citliví na slovní invektivy. U příznivců Hillary Clintonové panuje situace opačná. 59% z nich se domnívá, že lidé by měli být více opatrní na to, co říkají, a 39% jejich voličů vidí jako problém fakt, že je snadné v dnešní době urazit ostatní použitím nevhodných slov. Více mužů (68%) než žen (51%) si myslí, že v dnešní době je snadné slovně urazit ostatní. Co se týče dosaženého vzdělání nebo rozdílů mezi jednotlivými věkovými kategoriemi, jsou zde rozptyly v řádech jednotek procent a k žádnému vymezení jedné kategorie vůči ostatním zde nedochází. Významný rozdíl je ovšem mezi černošskou a bělošskou populací. 67% černošské populace se domnívá, že by lidé měli více dbát na používaný jazyk. U hispánské populace si to stejné myslí 49%, mezi bělošskou populací je to pouze 32%. Významný rozdíl se odhaluje v souvislosti s politickými sympatiemi a dosaženým nejvyšším vzděláním. Zatímco mezi republikány se v rámci růstu vzdělání ohledy na užitý jazyk a jeho vnímání jako možného nástroje slovní invektivy snižují (středoškolské nebo nižší vzdělání 28% dotázaných, dokončené vysokoškolské 14% dotázaných), u příznivců demokratů je tomu přesně naopak: se zvyšujícím se vzděláním vnímá více jedinců problematiku verbálních útoků citlivěji (se středoškolským a nižším vzděláním 55%, u ukončeného vysokoškolského vzdělání až 70%). Z výše uvedených dat je zcela patrné, že politická korektnost je velkým tématem nejen společenským, ale především ideologicko-politickým. Tento fenomén diverzifikuje společnost na dvě neslučitelné skupiny. Jedná se o tematiku nesnadno uchopitelnou, ale snadno politicky využitelnou.⁸³

---

⁸³ FINGERHUT, Hannah. In 'political correctness' debate, most Americans think too many people are easily offended. *Pew Research Center* [online]. 20.6.2016 [cit. 28.7.2017]. S. 1.

Pokud dojde ke kritice politické korektnosti z úst některého z politických reprezentantů, je možné konstatovat, že se jedná o taktiku jak dosáhnout politické popularity, neboť ve společnosti tato kritika rezonuje a vzbuzuje ohlasy. Aby bylo možné provést změnu v chápání a nazírání společnosti na problematiku politické korektnosti, tedy vlastně společnost určitým způsobem v tomto případě transformovat, je nutné politicky prosazovat tyto kroky na všech kulturně-sociálních úrovních napříč celou americkou společností. Již na začátku bylo poukázáno na fakt, že problematika politické korektnosti je z části problémem jazykovým. Aby mohlo vůbec dojít v jazykové oblasti k určité konsenzuální transformaci, mělo by se při jejím prosazování postupovat co nejobezřetněji a snažit se zachovat přirozenou strukturu užívaného jazyka. Dá se očekávat, že jakékoliv příliš invazivní zásahy a snahy o radikální přetváření povedou pouze k vytvoření většího společenského a politického odporu z řad opozice. Zastánci politické korektnosti by proto při jejím prosazování měli postupovat obezřetně, aby nedocházelo k ještě větší polarizaci společnosti. Jakékoliv politické strategie by měly brát tuto skutečnost při své realizaci v úvahu.⁸⁴

Richard Feldstein se přiklání k názoru, že termín politická korektnost se historickým vývojem transformoval. Za touto změnou pak podle něj stojí lidé z pravicového politického spektra, kteří tak činili (a činí) za účelem politicko-společenské diskreditace levicové opozice. Toto znovuzrození a oživení termínu politické korektnosti je dle jeho názoru v nynější podobě ideologicky zatížené, a využíváné veskrze k politickému soupeření a zisku potřebného vlivu.⁸⁵ I když je však Feldsteinův názor legitimní a ve výsledku směřuje správným směrem, je nutné podotknout fakt, že politická korektnost byla vždy určitým způsobem politicky zatížená. Už svým vznikem se historicky tato doktrína vymezovala vůči jiným politicko-

---

⁸⁴ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 25-27.

⁸⁵ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 59-61.

sociálním názorům, kteréžto nutně prezentovala jako „politicky nekorektní“. A i když toto slovní spojení ve svém moderním chápání získalo poněkud pozměněný význam, je asi zbytečné předstírat, že ideologizace a politizace v souvislosti s uplatňováním politické korektnosti je něco zcela nového a nikdy neviděného. Dalo by se ovšem argumentovat tím, že politická korektnost a diskuse ohledně tohoto fenoménu je v současné americké společnosti více mediálně reflektována. Je to právě ono mocné spojení politiky a ideologicky zaměřených masmédií, které z tohoto fenoménu vytvářejí společenský jev, který je neustále oživován, a diskuse kolem něj se stávají stále více vyhrocenými.

Prosazování politické korektnosti operuje s přesvědčením, že změna jednoho kulturního aspektu společnosti bude mít dopady i na ty ostatní. Proto by například změna užívaných slov v rámci komunikace měla vést ke změně nazírání jedinců na ty jevy, u nichž došlo k jazykové změně. Jazyk je tak využit ke kulturně-společenské transformaci.⁸⁶ Podle Codevilly ovšem tyto kulturně společenské změny nepřinášejí jedinci větší svobodu, ale je tomu právě naopak. Progresivistické hnutí prý v rámci kulturního vývoje dále upozadilo jedince, protože jedinec není odrazem společnosti jakožto celku. Jedinec totiž často může jednat v rozporu s ekonomickou, politickou a kulturní strukturou společnosti, proto není vypovídající hodnotou o jejím stavu. Veškeré kulturní vzorce tvoří superstrukturu, ve které jsou hodnoty jednotlivých individuí zcela zanedbatelné. Tato politika uzavírá všechny jedince do jediného kulturně-společenského vzorce, který jsou všichni povinni následovat.⁸⁷

Psycholog Howard Schwartz politickou korektnost ztotožňuje se společenskou diverzitou, která narušuje tradiční kulturní normy. Diverzita ve společnosti je problematická, protože s sebou nutně přináší něco „nového“, něco co stojí „mimo“ společnost, přičemž jakékoliv

---

⁸⁶ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 22.

⁸⁷ CODEVILLA, Angelo. *The Rise of Political Correctness*. S. 38.

narušení tohoto řádu vnáší do společnosti, která do té doby stála na určité míře uniformity, prvky neklidu a vnitřního napětí. Domnívá se, že důvodem, proč se politická korektnost mohla rozšířit takovým způsobem, byla skutečnost, že jakákoliv potenciální opozice, která by proti postupům politické korektnosti vystoupila, byla považována za sociálně amorální. Tudíž se mohla ve svých počátcích rozšiřovat bez jakéhokoliv odporu a vybudovat si vliv na celou společenskou kulturu a politické podhoubí.⁸⁸

Objevují se snahy politicky nekorektní chování zahrnout do jakési přirozené struktury chování, a tudíž tento jev prezentovat jako historicky danou nespravedlnost vůči určitým společenským skupinám.⁸⁹ Americká společnost byla už krátce po svém založení multikulturní. Donedávna však její většinovou populaci tvořili běloši, což se v posledních několika dekádách kvůli demografickému vývoji začíná měnit. Vždy bylo ovšem zdůrazňováno heslo o rovných možnostech a příležitostech pro všechny. Na rozpornost mezi touto ideou a realitou pak upozorňují především zastánci politické korektnosti, kteří tvrdí, že se pouze snaží realizovat to, na čem je společnost ve Spojených státech amerických založena. I přes formální hlásání rovnosti a rovných příležitostí, na jejichž principech byly Spojené státy americké do jisté míry založeny, je nutné zmínit významné historické sociální nerovnosti, jakými byly otroctví nebo rasová segregace. Určitá část americké populace tudíž žije v přesvědčení, že sociální nerovnosti z hlediska pohlaví, rasy, etnicity, jazyka atd. jsou v americké společnosti stále aktuálními problémy, které je nutné řešit na celospolečenské (resp. federální) úrovni.⁹⁰

Významným společenským problémem, na který politická korektnost reaguje, je rasismus. Rasismus je podle antropologa Johna Jacksona zakořeněn v samotných základech Spojených států amerických. Důležitou

---

⁸⁸ SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. S. 20-23.

⁸⁹ COLLINI, Stefan. *That's Offensive!: Criticism, Identity, Respect*. S. 18-19.

⁹⁰ HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. S. 20-22.

roli při jeho zakotvení mimo tehdejší právní předpisy hrálo také náboženství.⁹¹ Od 60. let 20. století se společnost v USA začíná přetvářet. Emancipační hnutí, převážně pak hnutí proti segregaci a rasové diskriminaci v rámci černošské komunity, začínají svůj vliv promítat komplexně do celé společnosti včetně praktické politiky.⁹² Vlády v USA se postupně dostávaly do situace, kdy musely tento společenský vývoj reflektovat. Byla postupně nastolována taková politika otevřenosti, která reagovala na požadavky multikulturalizace a větší společenské diverzifikace. Skutečnosti, které byly do té doby pokládány za nekonvenční, se postupně stávaly více akceptovatelnými. Nastolil se tak trend současné doby, kdy jsou minoritní společenské skupiny v západních zemích obecně přijímány.⁹³ I přesto, že hnutí za větší občanská práva v 60. letech 20. století dosáhlo významných úspěchů ohledně zrušení zákonů o segregaci a dalších diskriminačních opatření, určité diskriminační postoje zůstávají v americké společnosti nadále zakořeněny. Důkazem toho je například i příjmová nerovnost mezi bělošskou populací a rasovými a etnickými menšinami. Současné napětí v americké společnosti je do značné míry způsobeno velkou mírou imigrace, stejně jako vyšší natalitou u členů minoritních částí populace. Mimo obtíží spojených s kulturní adaptací se totiž vytváří další pnutí v potenciálním růstu konkurence ve sféře zaměstnání.⁹⁴

Termín politická korektnost byl za dobu svojí existence schopen navázat na sebe vedle množství zastánců rovněž poměrně velké množství kritiků. Dochází stále k větší politizaci tohoto jevu, který se taktéž stává důležitým politickým a společenským tématem.⁹⁵ I když politická korektnost

---

⁹¹ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 53-57.

⁹² Tamtéž. S. 58-62.

⁹³ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. S. 71-72.

⁹⁴ SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the "Political Correctness" Debates in Higher Education*. S. 28-29.

⁹⁵ PLANČIĆ, Bisera. *Political Correctness – Maintaining a Balanced View*. S. 58.

vznikla jako pojem pocházející z levicového spektra, je důležité se rovněž zaměřit na to, jak byl tento termín reinterpretován na opačném politickém spektru. Konzervativní proudy razily teorie o vyprázdňení běžně užívaných pojmů a jejich nahrazení pojmy bezobsažnými. S nastupující dobou 90. let 20. století se termín politické korektnosti stále více politizuje a stává se předmětem politických kampaní a projevů. Americká společnost se začíná stále více štěpit na základě politických a ideových preferencí. V rámci americké kultury tak dochází k větší kulturní diferenciaci a fragmentaci. Nalezení společné cesty konsensu se v takto vertikálně polarizované společnosti stává stále větším problémem.⁹⁶ Bylo by ve skutečnosti zajímavé vést smysluplnou a faktickou debatu na téma politické korektnosti napříč společnostmi bez politického a ideologického zatížení, jejímž smyslem by bylo dobrat se závěru, který obohatí obě skupiny. V současné době se nicméně diskuse na toto téma podobá spíše hádce, ve které zastánci z obou skupin ve skutečnosti dělají to samé. Snaží se opoziční stranu co nejvíce ideově devalvovat a jejich postoje co nejvíce a co nejkompexněji zpochybnit.⁹⁷

3.3 Problematika politické korektnosti v obecné rovině

Největší kritiky se obecně dostává snahám prosadit politicky korektní jazyk do veřejných institucí. Je prosazováno užívání politicky korektního jazyka a způsobu vyjadřování jako alternativy k běžně užívanému jazyku a běžnému chování.⁹⁸ Této problematice již byla věnována pozornost výše. Zde se zaměřím spíše na kritiku z hlediska širšího společenského, politického, popřípadě mediálního přístupu.

Mezi levicově-liberálním a konzervativně-pravicovým politickým spektrem dochází k vzájemnému osočování a obviňování. Levicová část populace viní část pravicovou z nedostatečné podpory minoritních složek

---

⁹⁶ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 6-9.

⁹⁷ BOYLE, James. *The PC Harangue*. S. 1471.

⁹⁸ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 21.

společnosti a sociální reflexe jejich práv. Pravicová část naopak vytýká té levicové, že v rámci ochrany minorit dochází vůči většinové společnosti k jejich diskriminaci. Můžeme se proto setkat s pojmenováními jevům jako je *pozitivní diskriminace (positive discrimination)*, *viktimizace (victimization)* atd. Takováto forma politizace se promítá do celé americké společnosti, a proto dochází k její polarizaci napříč sociálními vrstvami.⁹⁹

Přílišná ochrana určitých společenských skupin může ovšem působit kontraproduktivně. Collini argumentuje, že každá kritika s sebou nese určitý motivační prvek. Pokud se budeme snažit o naprosté zakázání jakékoliv kritiky, nejenže omezujeme ty, kteří kritizují, ale paradoxně omezujeme i ty, kteří jsou kritizováni. Přijdou o impulzy k jakémukoliv rozvoji a rovněž o jakoukoliv reflexi.¹⁰⁰ Každá kritika staví kritizujícího do psychologicky nadřazeného postavení vůči kritizovanému. Kritizovaný se přirozeně cítí poníženi vůči kritikovi samotnému. Kritika je ovšem podle Colliniho něco přirozeného, a každý z nás se této činnosti občas dopouští. Je nutné pak rozlišovat mezi tenkou hranicí, co je a co není ještě kritikou únosnou, a co již může být považováno za urážlivé.¹⁰¹ Smysluplná kritika musí být především založená na faktické přesnosti a nezaujatosti. V opačném případě se skutečně jedná o určitou formu verbálního útoku.¹⁰² Pokud by se ale jednalo o jistou formu útoku vůči určité části společnosti, pak v demokratických zemích, které ctí právní řád, většinou existují právní normy, které svobodu projevu a jednání v rámci ochrany společenských minorit určitým způsobem omezují.¹⁰³

Mezi odpůrce politické korektnosti můžeme zařadit i Erica Holdera, někdejšího generálního prokurátora USA a člena kabinetu prezidenta Baracka Obamy. Holder nazval americkou společnost národem zbabělců.

---

⁹⁹ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. S. 3.

¹⁰⁰ COLLINI, Stefan. *That's Offensive!: Criticism, Identity, Respect*. S. 41-42.

¹⁰¹ Tamtéž. S. 22-25.

¹⁰² Tamtéž. S. 46-47.

¹⁰³ Tamtéž. S. 54-55.

Podle něj totiž americké společnosti vůbec neprospívá zamlžení veřejné diskuse politickou korektností. Je naopak nutné o reálných problémech uvnitř společnosti hovořit, ne se je snažit zakrývat předpřipravenými nebo očekávanými projevy. Politická korektnost americké společnosti škodí, když reálné a praktické řešení skutečného problému pouze odsouvá do pozadí.¹⁰⁴

Schwartz upozorňuje prostřednictvím případu profesora filosofie na Michiganské univerzitě, Carla Cohena, na problém nemožnosti veřejné faktické diskuse nad tématy, která politická korektnost určitým způsobem tabuizuje a pokládá je za citlivá. I když byl Cohen svým zaměřením liberálně smýšlející, dostal se pod ostrou palbu veřejné kritiky. Jeho prohrěškem bylo to, že veřejně upozornil na rozdílná kritéria v posuzování přijímacích testů na Michiganskou univerzitu pro studenty bílé pleti a pro studenty z minoritních sociálních skupin. Jeho vystoupení vyvolalo ostrou reakci v řadách minoritních studentů, včetně mediálních výstupů a protestů. Schwartz považuje tuto příhodu za typický projev politické korektnosti, veřejné manipulace a ideologizace, kterou s sebou přináší. Podle něj zmíněný profesor upozornil na pouhý faktický údaj, a byl za něj veřejně a pracovně perzekvován, přičemž k tomu došlo navíc na základě subjektivních morálních standardů, které Schwartz považuje za pochybné. Tento fakt považuje za vítězství subjektivity nad objektivností. Stejně tak kritizuje zamlženost vlastního termínu politické korektnosti a toho, co vlastně pod tento termín spadá. Jednotlivci se pak snadno mohou dostat do problému a být zbytkem společnosti považováni za amorální, přičemž jejich intence amorální být nemusejí. Nikde není obecně a jednoznačně stanoveno, co je politicky korektní a co politicky korektní není. Celý tento systém vede podle Schwartze pouze k ostrakizaci určitých jedinců, kteří jsou v rámci společnosti označeni za politicky nekorektní

---

¹⁰⁴ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 220-221.

nebo amorální, a dochází k ještě většímu prohloubení individualizace v posuzování určitého jednání. Zároveň byl tento zcela konkrétní postup, na který profesor Cohen upozornil, příkladem, kdy politická korektnost zasahuje zcela nepřiměřeně do organizační efektivity celé společnosti, a tím její část nebo strukturální celek poškozují.¹⁰⁵

Kritikové politické korektnosti často namítají, že politická korektnost může omezovat svobodu slova a projevu, popřípadě že politická korektnost v dnešní době ve většině případů postrádá jakoukoliv relevanci. Nepřispívá k žádné větší ochraně společenských minorit, protože ve velké většině případů společenské minority v demokratických zemích západního typu společensko-politickou ochranu podobné úrovně nevyžadují. K jejich ochraně dochází automaticky, za přispění rozvinutého společenského, kulturního a politicky-právního systému tolerance a ochrany menšin stanovených jak v mezinárodních smlouvách, tak v interních zákonech jednotlivých zemí. Faktem nicméně je, že politická korektnost se nesnaží o prosazení ústavní ochrany menšinových složek společnosti, nýbrž, jak vyplývá z výše uvedeného, jsou její snahy založeny spíše na hodnotách etických a poměrně subjektivních.

Někteří odpůrci kultury politické korektnosti z konzervativního politického spektra, například neokonzervativní komentátor Norman Podhoretz, argumentují tím, že kvůli prosazování politické korektnosti, dochází k degradaci tradiční a typické americké kultury. Ve společnosti dochází k jevu, který označuje jako kulturní střet nebo kulturní válku. Tato válka se podle konzervativců odehrává mezi zastánci starých tradičních pořádků a mezi novou, politicky korektní vlnou.¹⁰⁶ Michael Joyce dokonce mluví o kulturním převratu. Podle Joyce byl příchod politické korektnosti tak náhlý a silný, že došlo k revolučnímu nahrazení starého

---

¹⁰⁵ SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. S. 44-49.

¹⁰⁶ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 114.

kulturně-společenského systému. Hlavní kulturní centra Spojených států amerických, které oslovují masy a mají vliv na majoritní část společnosti – tištěná média, televize, produkce Hollywoodu, univerzity, neziskové společnosti a intelektuální centra – se dostala pod vliv multikulturních a kulturně protizápadně orientovaných proudů, které vytlačily předchozí kulturně-společenské hodnoty. Mnozí občané se tak dostávají do opozice vůči radikálnímu liberalismu. Ten totiž ve snaze o reformaci kapitalismu dospěl do fáze, kdy manipuluje s kulturními hodnotami občanů, kteří ovšem postrádají hlubší pochopení těchto nově nastupujících idejí. Tyto nové hodnoty se totiž ostře staví proti tradičnímu kulturně-společenskému pozadí, ve kterém byla ona nechápající část společnosti vychována. Není pro ně proto lehké opustit tyto jistoty. Zvláště ne pro neurčité ideje politické korektnosti. Někteří politologové pak považují tento fakt za jeden z možných procesů, který stál navzdory všem předpokladům za vítězstvím Donalda Trumpa v prezidentských volbách. Trump dokázal svým programem, svojí rétorikou a mediální prezentací oslovit tuto část tápající populace Spojených států amerických. Přislíbil návrat ke starým pořádkům a danou problematiku uchopil za pomoci jednoduchého, širokým vrstvám blízkého přístupu a jazyka.¹⁰⁷

Feldstein zastává názor, že politická korektnost přispívá k vytváření kultury takzvaných *obětí* (*victims*). Snaží se údajně o vytvoření speciální sociální skupiny, která bude své členy situovat do role obětí, a bude se stavět do opozice vůči majoritní části společnosti (*victimization*). Velká část majoritní společnosti má podle Feldsteina možná přirozený smysl pro soucit s oběťmi, ale proces vytváření obětí v rámci politické korektnosti dospěl do takového stádia, kdy se vlastně stal kontraproduktivním tím, že naopak vyvolal odpor většinové společnosti. Kritici tvrdí, že se politická korektnost snaží paušálně přenášet negativní vlastnosti na veškeré členy

---

¹⁰⁷ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 114-116.

společnosti, a vytváří tak napětí mezi většinovou společností a minoritními skupinami.¹⁰⁸

Podle novinářky Sarah Dunant je největším problémem udržování dvojíých standardů v posuzování. V rámci emancipace historicky utlačovaných a umlčovaných sociálních skupin, je dnes umlčována majoritní část společnosti tak, aby se dalo vyniknout právě minoritám. Naráží zde na problematiku *pozitivní diskriminace* (*positive discrimination*) a vytváření takzvané *kultury obětí* (*victim culture*), kdy se určití členové společenských minorit situují do role utlačovaných současným systémem. Politická korektnost vede nejen k růstu napětí ve společnosti, ale přispívá také ke společenské fragmentaci.¹⁰⁹

Používání politické korektnosti povede k narušení společenských skupin ve snaze nastolit zdání rovnosti. Povede také ke znehodnocení postavení jednotlivce, kdy jednotliví lidé budou posuzováni pouze na základě své příslušnosti k určité sociální skupině.¹¹⁰ Konzervatici (jako například Roger Kimball, Allan Bloom) vidí v politické korektnosti zdroj netolerance, potlačení svobody slova a nutnost podřít se „politicky korektním názorům“. Pokud se jedinec proti těmto postojům začne všeobecně vymezovat, bude pravděpodobně čelit veřejnému odsouzení a nařčení z určité formy nesnášenlivosti.¹¹¹

Filosof Piers Benn tvrdí, že kvůli politické korektnosti mohou být dokonce odmítnuty ty vědecké poznatky, které sice mohou teoreticky posunout určitý vědní obor, ale nezapadají do „politicky korektní koncepce“. Takovéto podoby násilného prosazování politicky korektních postupů, za účelem jakési nejasné ochrany určitých sociálních skupin,

---

¹⁰⁸ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 52-55.

¹⁰⁹ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. XI-XII.

¹¹⁰ SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. S. 50-52.

¹¹¹ BERNSTEIN, Richard. *IDEAS & TRENDS; The Rising Hegemony of the Politically Correct*. S. 2-3.

mohou, dle Benna, reálně oslabit celou společnost. Benn se také domnívá, že utilitárně ochranné tendence, jaké v naprosto ideálním případě politická korektnost prosazuje, nejsou v praxi dosažitelné. Chybu vidí v nastavení principu jakési univerzální morálky. Jedinci se v tomto pojetí musí snažit prosazovat morální principy univerzálního ortodoxního altruismu. V takovém případě je nutné napravovat potenciální poklesky ostatních, a v případě jejich pochybení je chápat jako pochybení nás samých. Podle Benna je tento etický koncept veskrze teoretický. Bráno do důsledků, muselo by být každé gesto a každé slovo podrobno pečlivému zkoumání, a před jeho užitím vyhodnoceno jako neutrální a nikoho nepoškozující. V tomto aspektu se dle Benna právě nejvíce prosazuje radikálnost prezentovaná některými skupinami opírajícími se o principy „politické korektnosti“. Právě v násilnosti a radikálnosti vidí hlavní problém politické korektnosti. Radikální prosazování politické korektnosti povede pouze k zašlapání toho, na čem reálná morálka stojí.¹¹²

Většina kritických hlasů vůči politické korektnosti pochází z ideologicky konzervativní, nebo pravicové části spektra. Jedním z vůbec největších kritiků mezi akademiky je ovšem osoba výrazně levicově orientovaná – slovinský filosof a kulturní teoretik Slavoj Žižek. Žižek pokládá politickou korektnost za uměle prosazovanou příjemnost. Protože je však prosazována plošně, tak pouze zvýrazňuje represivní charakter mezivztahových interakcí. Nemá žádný racionální podklad ani specifický program, je založená pouze na citovosti. Tvrdí, že někdy se může jednat až o citové vydírání a snahu manipulovat prostřednictvím citů, nikoliv předkládaných faktů. Podle Žižeka se jedná o nesmyslné moralizování, které ve výsledku zesměšňuje samo sebe. Pokud jsme nuceni si nejen v politické diskusi stanovovat určité hranice a omezení, pak se vždy bude jednat o určitý typ cenzury.¹¹³ Tvrdí, že používání obhroublého jazyka

---

¹¹² BENN, Piers. *On Being Politically Incorrect*. S. 2-3.

¹¹³ JONES, Josh. Slavoj Žižek Calls Political Correctness a Form of “Modern Totalitarianism”. *Open Culture* [online]. 22.4.2015 [cit. 2.8.2017]. S. 1.

v mezilidské komunikaci může paradoxně vést k prohloubení vztahů. Občasné užívání tvrdších slov je podle něj známkou a projevem důvěrnosti a opravdovosti. To samozřejmě neznamena na setkání urážet každého, koho potkáme. Na samotné politické korektnosti totiž vidí něco neupřímného a strojeného. Tato strojenost a plastičnost pak dle něj vede k tomu, že předsudky a rasismus v nás stále přetrvávají, ale jsou pouze zakonzervovány uvnitř. Politická korektnost tak zde hraje úlohu jakési individuální vnitřní disciplíny, ale realita a naše vnímání zůstanou stále stejné. Politická korektnost svojí absurdností podle Žižeka dokonce na nerovnost mezi jedinci poukazuje tím, jaký mnohdy nesmyslný výběr slov užívá. Společnost se podle něj bude nadále dělit na úspěšné a neúspěšné, na různé rasy a pohlaví, a odlišnosti nevymizí kvůli tomu, že se o nich nebude hovořit. Tímto přístupem se vytváří pouze falešná morálka třídy elit, která si je nejvíce vědoma oněch odlišností.¹¹⁴

Fairclough zastává názor, že pokud někoho v dnešní době nazveme politicky korektním, tak toto pojmenování nebude mít pozitivní konotace. Tato samotná stigmatizace využívá podobných nástrojů, které kritici vytýkají zastáncům politické korektnosti. To proč je samotné pojmenování „politicky korektní“ vnímáno negativně, je pochopitelně způsobeno tím, jak je tento jev soustavně prezentován většinové společnosti, tedy rovněž negativně.¹¹⁵ Vzestup politické korektnosti je spojen především s 90. lety minulého století. Konzervativní část politického spektra se neváhala o problematiku politické korektnosti ve své politické argumentaci opírat i nadále, zejména ve chvílích kdy si mohla být jista tím, že toto téma si získá pozornost americké veřejnosti.¹¹⁶ Tato nová forma politického nátlaku má poměrně širokou škálu – stupňuje se od vtipných narážek až po tu nejradikálnější kritiku. V současnosti se podle profesora Boyla

---

¹¹⁴ MERELLI, Annalisa. Slavoj Žižek thinks political correctness is exactly what perpetuates prejudice and racism. *Quartz Media* [online]. 8.5.2015 [cit. 3.8.2017]. S. 1-3.

¹¹⁵ FAIRCLOUGH, Norman. *‘Political Correctness’: the Politics of Culture and Language*. S. 21.

¹¹⁶ SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the “Political Correctness” Debates in Higher Education*. S. 33.

jedná o velmi silnou zbraň v rukou konzervativců, kterou mohou využít k potření levicové části spektra. Každý kdo se domnívá, že rasové znevýhodnění a nevyváženost pohlaví jsou v americké společnosti stále aktuální, je na základě konzervativní logiky označen za příznivce politické korektnosti. Hlubší snahou konzervativců je zpochybnit prvky relativismu a rovnostářství, které podle něj tvoří pilíře americké politické diskuse.¹¹⁷

Richard Feldstein označuje novináře George Willa, Dinesha D'Souzu a Rogera Kimballa za pravicové propagandisty, kteří mají černobílý pohled na svět. Multikulturalismus a politická korektnost podle nich představují ohrožení americké tradice a kulturních hodnot. Svým zcela zjednodušujícím pojetím míří ve svých mediálních výstupech na specifickou část americké společnosti, která jejich podání přijme za své. Jejich prezentace je silně selektivní, když svoje fakta prezentují jako jediné možné skutečnosti, přičemž ignorují ta fakta, která stojí vůči nim v opozici.¹¹⁸ Mediální útok na politickou korektnost byl dle jeho názoru politicky motivovaným útokem. Rovněž Boyle se domnívá, že v jeho pozadí na počátku stáli konzervativní novináři jako Allan Bloom, Dinesh D'Souza a Roger Kimball. Právě tito autoři ve velké míře mediálně razili termín „politická korektnost“, kterou prezentovali jako útok na západní hodnoty, akademické standardy a svobodu slova. Podle profesora práva Jamese Boyla je ale množství článků a publikací, které útočí na politickou korektnost, již zcela za hranicí únosnosti publikování. Debata na téma „politická korektnost“ připomíná spíše hádku, kde jakákoliv konstruktivita chybí.¹¹⁹ Výstupy namířené proti politické korektnosti jsou politicky zatížené a psané značně tendenčně, za účelem umlčení zastánců politické korektnosti. Média pak tyto výstupy přebírají, a šíří mezi veřejností protipoliticky korektní ideje. Jejich jednotlivé výstupy jsou mixem stále

---

¹¹⁷ BOYLE, James. *The PC Harangue*. S. 1458-1459.

¹¹⁸ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 146-151.

¹¹⁹ BOYLE, James. *The PC Harangue*. S. 1458-1461.

se opakujících myšlenek, které jsou neustále recyklovány.¹²⁰ James Boyle ale nepopírá, že i na straně příznivců politické korektnosti existují pochybení, která by měli oni sami vnitřně reflektovat a upozorňovat na ně. Jedním z takových problémů je například stanovení si zcela nereálných cílů v aplikování univerzálních přístupů, bez ohledu na nutně individuální a specifická kritéria, která ve společnosti vzhledem ke kulturním, ekonomickým a politickým podmínkám panují.¹²¹

Feldstein také tvrdí, že je důležité na politický boj spojený s tematikou politické korektnosti upozorňovat. Pouhé ignorování mediálního a politického zneužívání problematiky politické korektnosti ničemu nepomůže. K tomu, aby bylo možné termín politické korektnosti společensky očistit a odstranit jeho negativní vnímání, je nutné pochopit strategii, s jakou k němu přistupují ti, kteří tento pojem zneužívají. Podle Feldsteina by bylo v této věci rovněž příhodné utvořit organizované uskupení liberálních učenců (jakýsi think-tank), které by mělo za úkol pečlivě analyzovat postupy odpůrců politické korektnosti, a navrhnout možnosti, jak jejich postupům oponovat.¹²² Autor se domnívá, že Richard Feldstein se v tomto případě dívá na problém politické korektnosti spíše z akademického hlediska. I když zmiňuje novináře a autory, kteří se svým kritickým vystupováním v médiích na adresu politické korektnosti hojně vyjadřují, tak nebere dostatečně v úvahu moc, jakou právě média disponují, a jak nesmírně dynamické toto prostředí v dnešní době je. Jak bude dále poukázáno, média mají zřídka zájem o edukaci nebo osvětu svých zákazníků, stejně tak nemají zájem hlouběji se zabývat starými zprávami nebo výstupy. Vzhledem k tomu, že média ve Spojených státech amerických jsou zcela výhradně založena na tržních mechanismech, a jejich hlavním smyslem je generovat zisk, tak jejich cílem

---

¹²⁰ BOYLE, James. *The PC Harangue*. S. 1467.

¹²¹ Tamtéž. S. 1483.

¹²² FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 184-186.

je reflexe vybraných témat takovým způsobem, který jim zajistí nárůst základny konzumentů.

4 Média v USA a politická korektnost

V této stěžejní části se práce zaměří na spojení politické korektnosti a mediální prezentace. Tato prezentace je nejčastěji spojena s ideologickým, popřípadě politickým zabarvením, na které se autor kriticky zaměří a za pomoci relevantní literatury osvětlí chování médií v této tematické oblasti. Bude užito konkrétních případů, mnohdy ideologicky a politicky protichůdných, a to tak, aby byly zdůrazněny rozdílné přístupy mediální prezentace politické korektnosti.

V současné moderní společnosti hrají média stále větší roli. Jejich informační dosah je takřka absolutní, kdy se prakticky každý jedinec může snadno dozvědět například o situaci na opačné polokouli. Prostřednictvím médií také dochází v určité míře k socializaci, kde interakce mezi konzumenty jednotlivých médií nabývá virtuální formy komunikace. Média mají moc vyvolávat emoce a pracovat s nimi, nepopíratelný je též jejich vliv na veřejný prostor a politiku. V minulosti byla média vždy považována za určitý kontrolní prvek demokracie a veřejného prostoru obecně. Ve Spojených státech amerických jsou mediální domy ve velké většině případů ve vlastnictví soukromých osob. Je proto logické, že jedním z jejich primárních cílů je generování zisku. Média bez celostátní nebo nadnárodní působnosti čerpají informace prostřednictvím informačních agentur. Tuto službu jim v USA ovšem poskytují právě nadnárodní mediální korporace, které tímto způsobem tak de facto nepřímo ovládají informační toky v celých Spojených státech amerických. Jelikož jsou to ale soukromé společnosti, musí o své místo na trhu bojovat. Každé médium si musí najít místo na novinářské mapě tak, aby oslovilo co nejvíce potenciálních konzumentů. Zároveň však musí mít určitou specifickou formu zaměření, které by ho činilo odlišným od zbytku trhu.

Je proto jasné, že s identickými informacemi nebude v rámci jednotlivých médií zacházeno stejně. Konkrétní média se svým způsobem prezentace nutně přizpůsobují konkrétnímu typu publika.¹²³ Konstantní čtyřadvacetihodinové vysílání rovněž přispívá k potřebě upoutat diváckou pozornost a nutností naplnit obsah.¹²⁴

S rozvojem ekonomických struktur společnosti a globálního trhu došlo i ke změnám v politicko-sociální struktuře. Politické strany a politici již nejsou orientováni na konkrétní sociální vrstvy nebo třídy. I když jejich program může reprezentovat z větší míry zájmy určité sociální skupiny, tak jejich snahou je oslovit co největší spektrum voličů napříč sociálními skupinami. Pokud budeme hovořit o Demokratické a Republikánské straně, pak jejich sponzoři bez výjimky pocházejí ze sféry globálního, nadnárodního byznysu a korporací. V USA je rovněž tradicí, že mnohá významná média veřejně vyjadřují svoji podporu konkrétním politickým stranám.¹²⁵ Různá média pak také pochopitelně nabízejí trochu jiný formát politického zpravodajství, které je zaměřeno na specifickou část populace.¹²⁶ Podobně zaměřeným jedincům poskytují prostor pro sdílení názorů. Zapojení svých konzumentů podporují, protože si od něj slibují vyšší pravděpodobnost udržení si takto angažovaných jedinců a přilákání dalších.¹²⁷

Média a politika k sobě měly vždy historicky blízko a samotná média mohou v těchto případech hrát několik rolí. Ta se může měnit od role kritické a kontrolní, přes mírně politizovanou a ideově tendenční, až po stupeň kdy médium slouží výhradně k politické propagandě a jeho

---

¹²³ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 6-9.

¹²⁴ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. Oxford: Oxford University Press, 2014. S. 14.

¹²⁵ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 19-20.

¹²⁶ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 33.

¹²⁷ Tamtéž. S. 19.

výstupy jsou silně ideologicky zatížené. V určitých médiích se můžeme setkat i se skutečností, kdy někteří bývalí politici plní například role politických expertů, což nemusí být nutně vždy na škodu.¹²⁸ Historicky byla média vždy považována za jeden z pilířů demokracie. Důležitou činností, kterou v této oblasti sehrávala, byla kontrola politických institucí a jednotlivých politiků. Největší třenice mezi tiskem a politiky byly pravděpodobně za vlády republikánského prezidenta Richarda Nixona. Politici se postupně naučili více využívat média k útokům na své protivníky politické, stejně jako na ty z řad médií. A protože vyhraněné politické spory a pře se dobře prodávají, tak média pochopitelně tento systém řešení sporů podporují.¹²⁹

Podle výzkumu, který provedli profesor politologie Jeffrey Berry a profesorka sociologie Sarah Sobieraj, lze obecně říci, že radikálnější mediální výstupy mají pravicově konzervativní média a sympatizanti Republikánské strany. Vědci hodnotili výstupy ze všech typů médií – tisku, televizních přenosů, internetových blogů i rádiového vysílání. Silně politicky a ideologicky vyhraněné postoje jsou vcelku rovnoměrně rozprostřeny do všech typů médií, ale míra radikálnosti je na straně konzervativních médií obecně vyšší. Toto hodnocení bylo prováděno na základě způsobu prezentace a dále toho, jakým způsobem se média vyhraňují vůči subjektům z opačného politického spektra.¹³⁰ Jelikož masmédia sehrávají v americké politice a společnosti tradičně velkou roli, v celospolečenské debatě na téma politické korektnosti je jejich vliv pro obě strany sporu více než významný.¹³¹

---

¹²⁸ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. Santa Barbara, California: Praeger, 2010. S. 1.

¹²⁹ Tamtéž. S. 2-3.

¹³⁰ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 42-45.

¹³¹ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 4-5.

V 60. letech 20. století dosáhlo televizní vysílání svého prvního vrcholu, a společně s tištěnými médii v největším objemu informovalo o politickém dění v zemi. V současné době zažíváme jiný vrchol – asi nejvýraznější období v nárůstu radikálnosti mediálních výstupů. Radikální a silně politizované formáty se stávají mezi konzumenty velmi populárními a nemají nejmenší problém nalézt si své publikum. Například významné rozhlasové konzervativní osobnosti známé svým radikálním vystupováním – Rush Limbaugh a Sean Hannity – přitahují týdně pozornost 15 miliónů posluchačů. Televizní pořad stanice *Fox News Channel* – *O'Reilly Factor*, překonává sledovanost 3 miliónů diváků každou vysílací noc. Popularita pořadů z opačného ideologického spektra, tedy levicově-liberálních, dosahuje čísel nižších, ale stále poměrně významných. Obecně lze říci, že popularita silně ideově vyhraněných stanic jakými jsou *Fox News Channel* a *MSNBC* je vyšší, než u poměrně neutrální *CNN*.¹³² Televizní stanice *MSNBC* se profilovala jako liberální, protože se chtěla situovat do role alternativy oproti konzervativní stanici *Fox News Channel*. Obě stanice se ve snaze o unikátnost v průběhu času ještě více ideologicky vyhranily. Ve svém vysílání tak mnohdy kritizují nejen své mediální konkurenty, ale rovněž politiky z opačného politického spektra.¹³³

Otázkou zůstává, jak moc politicky angažovaná by měla samotná média být. Určit přesnou hranici co je, a co naopak není, možné tolerovat jako politickou angažovanost u médií je velmi problematické. Je nesporné, že naprostá neutralita je sice asi stavem ideálním, ovšem jen těžko reálně dosažitelným. Například u velmi angažovaných médií může odklon od prezentace určitých faktů vést k vytvoření uzavřeného informačního prostoru, který je ve výsledku určen pouze pro stejně naladěné publikum.¹³⁴ Je s podivem, že převážně konzervativní rádia, kterých

---

¹³² BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 12-15.

¹³³ Tamtéž. S. 95-96.

¹³⁴ Tamtéž. S. 22.

je většina, si dokázala i v moderní době udržet své posluchače a nezřídka jejich počty ještě zvýšit. Rush Limbaugh, Sean Hannity, Michael Savage nebo Glenn Beck, tito čtyři nejúspěšnější moderátoři rádiových talk show, upoutalo každý týden pozornost více než 35 miliónů posluchačů.¹³⁵ Politolog William Mayer tvrdí, že za větší popularitou konzervativních a alternativních druhů médií stojí fakt, že obecně konzervativní část populace nedůvěřuje ve větší míře zavedeným médiím.¹³⁶ To zda je zachována neutralita novinářů, editorů a vlastníků médií je otázkou, která rozděluje odbornou i laickou veřejnost. Jedna část tvrdí, že politické přesvědčení jednotlivých osob zapojených do procesu sběru a publikování zpravodajských informací zákonitě ovlivňuje formu, v jaké jsou tyto informace (či zda vůbec) prezentovány. Druzí tvrdí, že média hrají roli pouhého posla konkrétních zpráv, a to jak jsou informace podávány je pouze ovlivněno pluralitním rozvržením nálad ve společnosti.¹³⁷

U novinových výstupů, které jsou snadno porovnatelné v čase, lze s jistotou tvrdit, že v rozmezí let 1955–1975 byla až na určité výjimečné situace (například aféru Watergate) jejich radikálnost značně nižší.¹³⁸ Na základě analýzy článků místních novin z let 1994–1995, které mají denní prodeje kolem 53 500 kusů, bylo zjištěno, že tematika politické korektnosti byla reflektována ve velké míře i v těchto lokálních novinách. Ze 48 analyzovaných článků by se dalo 38 z nich označit jako proti politické korektnosti, zatímco 10 z nich se zabývalo politickou korektností v pozitivním smyslu. V přímém zpravodajství bylo nalezeno 12 článků proti politické korektnosti a 3 pro politickou korektnost. Uvedené články se ve většině případů zabývaly problematikou multikulturalismu, etnicity, pohlaví, svobody slova a projevu a vnímáním minoritních složek americké

---

¹³⁵ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 95-98.

¹³⁶ Tamtéž. S. 99-100.

¹³⁷ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 7.

¹³⁸ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 59.

společnosti. Důvodem, proč tento výzkum může být reprezentativním ukazatelem i celonárodní skutečnosti, je fakt, že lokální média čerpají své informace nepřímo z velkých mediálních domů, které pro ně plní funkci zpravodajských agentur.¹³⁹ Zatímco na konci 80. let 20. století bylo množství publikovaných článků zabývajících se tématem politické korektnosti v přibližném množství 100–300 článků za rok. V roce 1990 se jednalo zhruba už o 650 článků za celoroční období. Ovšem za rok 1991 zde dochází k dramatickému nárůstu na zhruba 4000 článků.¹⁴⁰ Žurnalistické výstupy kritizující politickou korektnost se zaměřovaly pouze na několik událostí a incidentů, které byly interpretovány a reprodukovány v mnoha variacích. Byl tak vytvářen dojem, že se jedná o velmi rozšířený problém, který ve skutečnosti neznamenal faktický nárůst problematických událostí, ale pouze mnohonásobné navýšení jejich mediální prezentace. Tematika politické korektnosti zkrátka představovala pro tištěná média příležitost jak oslovit velké množství čtenářů pomocí jednoduše podaných příběhů.¹⁴¹

Jednou z významných změn posledních 30 let je změna ve vlastnických strukturách médií. Jednotlivé společnosti se staly součástí velkých nadnárodních uskupení, které ovládají majoritní část trhu. Jedná se o společnosti jako *Viacom*, *Time Warner*, *Disney* a *News Corp.* Z tohoto výčtu je zřejmé, že pouze relativně úzká skupinka subjektů v sobě třímá velkou mediální sílu s potenciálně významným vlivem na společnost.¹⁴² I když je skupina ovládající většinu trhu početně poměrně úzká, je dostatečně široká na to, aby toto početní zastoupení dovolovalo fragmentovat mediální trh. Jednotliví poskytovatelé se proto zaměřují

---

¹³⁹ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 10-12.

¹⁴⁰ Výše uvedené informace pochází z analytických výstupů pro *National Council for Research on Women*. Organizační centra této nezávislé instituce jsou součástí také některých vysokoškolských kampusů v USA.

¹⁴¹ SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the "Political Correctness" Debates in Higher Education*. S. 10-11.

¹⁴² BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 75.

pouze na specifickou část společnosti, kterou chtějí oslovit. Taktéž politické preference těchto konzumentů do velké míry ovlivňují volbu poskytovatele. Profesoři Berry a Sobieraj ale tvrdí, že i přes potenciálně nezměrný výběr existují ve svém důsledku pouze dva politické pohledy, které ovlivňují ideovou stránku zpravodajství, a jednotlivé stanice se k nim kloní více, nebo méně.¹⁴³

S technologickým rozvojem a nárůstem zpravodajských médií všeho druhu a zaměření vzrostl ve velkém také objem financí, kterými média disponují. Velké koncerny jako *Walt Disney*, *Time Warner*, *National Amusement*, *General Electric* atd. operují s příjmy v hodnotách miliard amerických dolarů. Média se stala výnosným byznysem, do kterého vstupují i velké společnosti, jejichž primárním podnikatelským portfoliem není zábavní nebo mediální průmysl (*General Electric*), a menší mediální společnosti se stávají součástí velkých nadnárodních koncernů. I když v dnešní době tištěná média postupně ustupují médiím digitálním, jejich role je stále významná, zvláště co se týče čistě politické prezentace. Prostřednictvím tištěných médií jsou totiž stále představovány významné a obsahově rozsáhlé politické agendy, jedná se o jakousi tradičně zakotvenou formu mediální prezentace.¹⁴⁴ Soupeření o konzumenty je jedním z hlavních důvodů, proč se média snaží informace podat co nejrychleji, nejjednodušeji, ale zároveň tak, aby obsah sdělení byl dostatečně názorný a zajímavý, s určitým zdáním aktuálnosti a důležitosti.¹⁴⁵ Profesoři Losey a Kurthen však tvrdí, že velké mediální společnosti jsou obecně konzervativní. Je to dáno tím, že jejich vlastníci, podílníci, inzerenti a další subjekty, které stojí za financováním těchto společností, jsou přirozeně navázáni na ekonomický systém USA, který je svou podstatou taktéž konzervativní. Jejich cílem není nějaký významný

---

¹⁴³ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 80-83.

¹⁴⁴ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. XIV-XV.

¹⁴⁵ Tamtéž. S. XIV-XV.

přerod společnosti, protože stabilita pro ně znamená finanční zisk. Nedochozí u nich tedy ke zpochybňování základních hodnot, které formují americkou společnost.¹⁴⁶

Filosof Paul Gottfried například tvrdí, že provázanost médií s politikou je v USA více než zřetelná. Velmi často prezentují politické postoje ve shodě s tím, jaké názory zastává jejich vedení, majoritní vlastníci, či s ohledem na jejich obchodní preference a výhody. Masmédia svého postavení ve společnosti následně využívají k vytvoření politického a společenského tlaku, který vyvěrá mezi politickými elitami a zbytkem společnosti.¹⁴⁷ Média stojící v opozici vůči stávající vládě, se pak snaží různými způsoby, mnohdy i dost nevybíravě a urážlivě útočit na současnou politickou administrativu (včetně samotného prezidenta). Není tedy ničím neobvyklým, když jsou média využívána jako nástroj politického soupeření. Dnes je politická a společenská situace možná více vyhrocená a prezident Trump toho ve své kampani dokázal využít. Stylizoval se totiž do pozice oběti mediálně-politické opozice, která mu chce za jakoukoliv cenu znemožnit politický úspěch, protože jejím cílem je konzervace stávajícího politického establishmentu.¹⁴⁸

Velké mediální domy dosahují takové finanční a společensko-politické moci, že si mohou dovolit cenzurovat nebo upravovat rozličné zábavní produkty (ať už se jedná o filmy, texty písní nebo formáty různých soutěží a talkshow) s ohledem na jejich „závadnost“. Umělecký záměr tak ztrácí svůj smysl a dochází k direktivní filtraci toho, co bude divákům jako výsledný produkt předloženo.¹⁴⁹ Můžeme tedy konstatovat, že jediným médiem postrádajícím jakoukoliv přímou a direktivní cenzuru nebo filtraci

---

¹⁴⁶ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 9.

¹⁴⁷ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. S. 84-85.

¹⁴⁸ FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 108-110.

¹⁴⁹ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. S. 130.

zůstává internet. Existuje zde určitá cenzura místní (například v Číně), nebo cenzura na konkrétních portálech nebo webových stránkách. Jedná se ale svým rozsahem o takový informační zdroj, kterému žádné ostatní médium nemůže konkurovat. Jednoduchým způsobem nabízí alternativní formy zdrojů informací a zpráv, které ovšem vyžadují relevantní zdrojovou a informační filtraci od každého individuálně. Jakožto otevřené médium totiž postrádá jakoukoliv formu předfiltrace, kterou nutně disponují média ostatní. Rozvoj těchto informačních technologií poskytl ale také nové pole nejen jednotlivcům, ale i mediálním domům k tomu, aby mohli prezentovat své, často ideologicky zatížené, názory širšímu publiku.¹⁵⁰

Rozdílnost v mediální prezentaci pak do vzájemně antagonistické pozice nestaví pouze soupeřící mediální domy, ale i sociální skupiny, které jsou mediálně prezentovanou realitou nutně polarizovány.¹⁵¹ Pokud se v médiích objeví tematika politické korektnosti, tak povětšinou jeho prezentace nese prvky značné emočnosti. Zástupci druhé strany jsou bez rozdílu nálepkováni radikálními názvy a jejich postupy jsou označovány za demagogické, fanatické, totalitní atd. Využívá se také sarkasmu, zesměšňování a znevažování, zpochybňují se logické postupy a faktičnost, znalosti a kompetence k posuzování daného tématu. Obě strany tohoto sporu se přitom označují za ty, kdož jsou jeho obětí.¹⁵²

George Orwell se ve svém článku zabýval politicky tendenčním a zatíženým zpravodajstvím. Každá žurnalistika, která je politizována, to jest reprezentuje určité politické zájmy nebo konkrétní politické strany, je dle něj nekvalitní. Orwell se ale posléze pouští do kritiky politické žurnalistiky, nebo lépe řečeno názorových článků, které se vyjadřují k určitým společensky nepříjemným tématům. Tato nevhodná témata

---

¹⁵⁰ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 60.

¹⁵¹ MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. S. 25-28.

¹⁵² LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 16-18.

se zaobalí do nějakých více společensky přijatelnější slov tak, aby v myslí posluchače nevyvstala žádná konkrétní nepříjemná představa, ale aby se ona nepříjemná zpráva rozplynula alespoň do neutrálna.¹⁵³ Obě novinářské skupiny, jak liberální tak konzervativní, se snaží samy sebe profilovat jako oběti mediálního establishmentu, proti kterému vzdorují. Tato vcelku radikální ideologická vyhraněnost se ovšem promítla do důvěry společnosti v kvalitu médií. Podle průzkumu provedeného v roce 2011 má nadpoloviční většina dotazovaných (55%) malou, nebo téměř nulovou důvěru v objektivitu a hodnověrnost médií, a jejich práci hodnotí převážně negativně. Asi třetina dotázaných pak uvedla, že z médií je cítit určitá zaujatost. Nedůvěra konzervativních politiků k masmédiím je ale obecně vyšší, než v případě politiků z Demokratické strany. Tato skutečnost je dána především historicky, kdy mnozí politici spojení s Republikánskou stranou byli více mediálně exponováni v určitých kauzách.¹⁵⁴ Většina respondentů proběhlého průzkumu tvrdí, že se politickým tématům na veřejnosti vyhýbá. Obávají se společenské izolace, nepochopení, nutnosti obhajovat svoji pozici a vyústění v potenciální společenský konflikt. A to zejména tehdy, pokud cítí, že jejich politický názor je v konkrétním případě menšinový. Tato rezervovanost poté následně vytváří podhoubí pro onu radikální mediální prezentaci. Média totiž nabízejí svému publiku jakýsi bezpečný prostor, ve kterém mohou volně přijímat názory podobně smýšlejících jedinců zcela anonymně. Tímto způsobem také zprostředkovávají určitý socializační prostor.¹⁵⁵ Jedincova uzavřenost v tomto bezpečném vakuu, které pouze podporuje jeho politické názory, ovšem přispívá ke společenské a politické polarizaci, protože k jakékoliv faktické konfrontaci s opačným pohledem zde nedochází. Politická scéna se polarizuje, dochází k neustálým útokům na opoziční stranu

---

¹⁵³ ORWELL, George. *Politics and the English Language*. S. 7.

¹⁵⁴ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 55-57.

¹⁵⁵ Tamtéž. S. 130-132.

a zpochybňování každého jejich rozhodnutí. Tato nálada se pak přenáší do společnosti, ve které média hrají roli prostředníka.¹⁵⁶

Články týkající se politické korektnosti jsou psané velmi tendenčně. Někdy je samotné vyznění článku patrné již z úvodních řádků, jindy se i za nestranně vypadajícím výstupem skrývá v pozadí jasné ideologické směřování. Média se také obyčejně snaží vykreslit, jaké tragické důsledky by pro společnost měla absolutní implementace postupů protistrany, popřípadě se snaží vyvolat obavy pomocí emočně zbarveného vyznění svých výstupů a obratné prezentace faktů. Argumentace založená na emocích, stejně jako užívání jednoduchého jazyka, slouží k upoutání pozornosti co nejširšího spektra konzumentů. Takto vysoce tendenční a emočně zatížené výstupy jsou pochopitelně určeny pouze k emočnímu ovlivnění konzumentů a jejich informační hodnota je veskrze nízká.¹⁵⁷

Politolog Morris Fiorina tvrdí, že americká společnost není více polarizována, než tomu bylo například před 50 lety. Jeho názor ale nesdílí Alan Abramowitz, který tvrdí, že politická polarizace je pouze odrazem celkové polarizace v americké společnosti. Oba politologové se nicméně shodují na faktu, že obě hlavní politické strany v USA – Republikánská a Demokratická – se staly více vnitřně ideologicky soudržnými a homogenními útvary. Právě tato skutečnost pak může stát v pozadí větší politické polarizace. Politické strany postupně vnitřně korigují alternativní názory a koncepce, které mohly stát potenciálně blízko alternativním koncepcím z druhé politické strany a tvořit tak jakýsi spojovací článek. Radikálnost a vyhraněnost médií je ovšem podle politologa Jeffrey Berryho, dlouhodobě se zabývajícího výzkumem politického jednání, způsobena spíše enormním nárůstem konkurence v tomto odvětví. Dnešní média se musí významně vyprofilovat, aby zaujala co největší počet

---

¹⁵⁶ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 4.

¹⁵⁷ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 19-22.

potenciálních konzumentů, a tedy generovala co největší míru zisku. Radikálnost a ideologická vyhraněnost je pak nejsnazším způsobem jak upoutat tuto pozornost.¹⁵⁸ K politické a společenské radikalizaci dochází mimo jiné proto, že hlavně televizní nebo rozhlasová média přechází na nový formát názorových debat. Do studia je například pozván odborník na určitý obor z politických řad nebo z řad široké veřejnosti, a ten pak nečelí otázkám pouze ze strany moderátora pořadu, ale rovněž i diváků, kteří do studia volají, nebo reagují prostřednictvím jiné formy komunikace v reálném čase (přes internetové fórum, Twitter, Facebook, e-mail apod.). Pokud se v konkrétním případě jedná o téma, které vzbuzuje ve společnosti emoce, tak diváci svou intervencí povětšinou vyjadřují přízeň, nebo odpor nad probíraným tématem. Relevantnost a nestrannost se z tohoto formátu vytrácí. Mnohdy se proto spíše jedná o zábavnou show, která ale má svým zasazením potenciál přilákat pozornost větší části publika.¹⁵⁹ Určité domény společenského života (politika, rodinný život aj.) se dostávají do vlivu zábavního průmyslu, respektive médií, které se stávají mediátorem těchto ostatních aspektů společenského života a významným způsobem ovlivňují život jedinců.¹⁶⁰

4.1 Prezentace tematiky spojené s politickou korektností v médiích

Jak jsme již zmínili v předchozích kapitolách, od 90. let 20. století je v médiích téma politické korektnosti znovu velmi reflektováno. Nastává tak doba významného růstu moci médií. Mají sílu ovlivňovat nálady ve společnosti, přičemž nezřídka uměle přiostrňují napětí mezi společenskými skupinami. Média již pouze nereflektují dění ve světě, ale mají moc vytvářet vlastní pohled na svět, respektive vlastní vnímání světa, které je následně podsunuto pasivním konzumentům, kteří nemají

---

¹⁵⁸ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 16-17.

¹⁵⁹ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. XVI-XVII.

¹⁶⁰ FAIRCLOUGH, Norman. *'Political Correctness': the Politics of Culture and Language*. S. 19.

ve většině případů čas, ochotu nebo prostředky k tomu, aby informace předkládané médií podrobili kritickému porozumění.¹⁶¹ S uvedeným rozvojem masmédií začala být americká společnost stále více ovlivněna novou formou mediální rétoriky, která významně formuje kulturní obraz jedince a rovněž přispívá k ovlivnění jeho politického postoje. Je to způsobeno hlavně tím, že média do velké míry kontrolují přístup k informacím a obklopují celý sdělovací prostor. Ovlivňují jaký druh informací a v jaké míře se dostane k běžnému konzumentovi.¹⁶² Každodenní život se přenáší na obrazovku televize, nebo na stránky novin a magazínů, popřípadě různá internetová média. Realita se vlastně stává tím, co je vysíláno, nebo publikováno. Události, o kterých neslyšíme v rádiu, nečteme na stránkách novin, nebo internetu, které nevnímáme na televizní obrazovce jako by neexistovaly. Denní události jsou nahrazovány stále novějšími, a většina společnosti žije svůj denní život na základě obrazu předkládaného v médiích. Jackson se domnívá, že i přes rozvoj nových médií a technologií disponuje největší mediální mocí stále televize. Je to hlavně díky tomu, že má moc vysílat naprosto nepřetržitě, je snadno dostupná, lehce přístupná díky své vizuálnosti, a může zároveň přinášet ty nejčerstvější informace.¹⁶³

Důvodů, proč jsou média snadno ovlivnitelná, co se týče způsobu podávání informací, a proč je informační hodnota některých článků tak nízká, je několik. Jedním z nich je volnost, jakou disponují někteří novináři, editoři a vydavatelé. Mnohdy tak chybí jakákoliv filtrace nebo kontrola kvality. Druhým je nutnost pracovat na omezeném prostoru. Vždy zde bude pevně stanovený počet stran, které lze zaplnit, nebo určitá stopáž, ve které je možné podat informace. Poté záleží na konkrétních médiích, jaký jazyk a formu informování využijí. Aby měly ve velmi

---

¹⁶¹ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 71-73.

¹⁶² FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. S. 10-12.

¹⁶³ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 182-185.

konkurenčním prostředí úspěch, musí být jejich zpravodajství nějakým způsobem zábavné a zajímavé. Nezřídka stojí zábavnost a profit nad informační hodnotou, a proto dochází k filtraci pouze populárních informací na úkor faktičnosti, někdy se může jednat až o bulvarizaci. Podle profesorky Losey a profesora Kurthena mají právě média největší podíl na negativní propagaci termínu „politická korektnost“.¹⁶⁴ Také za rozšíření termínu „politicky korektní chování“ jsou ve velké míře odpovědná massmédia. Ty ale nezřídka ignorují kontext a termín bez dalšího vysvětlení používají libovolně, často nepatřičně, mnohdy dokonce zcela účelově v rámci vlastního politického názoru. Tímto přístupem ovšem znemožňují jasné pochopení tohoto termínu mezi širokou veřejností, a přispívají k jeho nejasnému nebo nesprávnému přejímání.¹⁶⁵ Obdobný stav panuje také ohledně přijímání novotvarů a nově vznikajících slov. Velký vliv na chápání a zafixování těchto pojmů mají právě massmédia, a to na základě způsobu jejich užívání a vysvětlování.¹⁶⁶

Velké množství televizních kanálů umožňuje do jisté míry specializaci. Existují proto i takové stanice, které se soustřeďují jen a pouze na politické události a jejich komentování. Vrcholem jsou pak podle profesorky Alison Dagnes programy, kde jsou ideologičtí nebo političtí protivníci postaveni proti sobě, ovšem bez jakékoliv faktické argumentace na sebe spíše vykřikují hesla. Cílem těchto pořadů je protivníka překřičet a umlčet, protože to považuje publikum za atraktivní. Politický prostor v médiích se tak stává více nepřátelským.¹⁶⁷ Vytrácí se jakákoliv faktická hloubka a politické vidění běžného Američana se značně banalizuje a zjednodušuje. Americká společnost tak postupem času zastává vůči domácí politice a vůči dění ve světě obecně postoj jakési pasivní

---

¹⁶⁴ LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. *The Rhetoric of "Political Correctness" in the U.S. Media*. S. 22-23.

¹⁶⁵ DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. S. 20-21.

¹⁶⁶ Tamtéž. S. 28-29.

¹⁶⁷ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. XX.

rezistence, nebo dokonce ignorance. Média na této náladě ve společnosti nesou významný díl viny.¹⁶⁸

Ve většině dnešních západních společností jsou veřejné projevy a psané publikace, které se svým obsahem dotýkají problematiky sociálních minorit, pod velmi přísným dohledem.¹⁶⁹ Od roku 1992 se dvě největší asociace sdružující vydavatele a editory v Americe (*American Society of Newspaper Editors*, *Newspaper Association of America*) rozhodly, že by práce novinářů měla odrážet vysoce diverzifikovanou společnost Spojených států amerických a rovnoměrně tento stav reflektovat ve svých výstupech. Prostor tak mnohdy dostávají žurnalisté s články, které sice reflektují onu diverzitu, ale třeba nedosahují takové kvality. Tento přístup vede k vytlačení určitých stylů psaní, stejně jako k tabuizaci některých užívaných slov a témat.¹⁷⁰ Zřejmé je to zvláště v případech, kdy jsou specifická, například lokální, média zaměřena ryze na určitou komunitu, nebo společenskou skupinu. Zde poté dochází k filtraci předávaných informací tak, aby nebylo poškozeno cítění této komunity.¹⁷¹ Některé noviny a magazíny přijaly ideu, že určité způsoby chování mohou porušovat meze slušnosti, a určitým jedincům se mohou jevit jako urážlivé. Je možné si tedy povšimnout, že u magazínů a novin dochází ke změně stylistiky, která se odráží například v užívání třetích osob, nebo v přetváření určitých neutrálních mezitvarů pro obě pohlaví, kteréžto příklady byly uvedeny na začátku práce.¹⁷²

Média mohou svým přístupem rovněž přispívat k tomu, jak budou politická korektnost a její jazyk prezentovány. Americká společnost je tak dále názorově polarizována rovněž snahou jednotlivých médií

---

¹⁶⁸ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 88.

¹⁶⁹ GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. S. 2.

¹⁷⁰ MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. S. 9-13.

¹⁷¹ Tamtéž. S. 18.

¹⁷² BENN, Piers. *On Being Politically Incorrect*. S. 1.

zaujmout vůči tomuto společenskému jevu vyhrazený postoj, který, jak jsme již zmínili, se u různých médií diametrálně liší. John Jackson pohlíží na politickou korektnost nepříliš optimisticky. Dle jeho názoru totiž řeší pouze viditelné projevy společenských problémů, ale už nikoliv jejich skutečné jádro. V jedincích tak může vnitřně docházet k vytváření pokrytecké kultury, která se ale prozatím nebude projevovat ve veřejném vystupování a v mezilidských interakcích. K reflexi, pochopení a dosažení určité nápravy musí podle Jacksona dojít v každém jedinci víceméně individuálně a vnitřně.¹⁷³ I když Jackson není výrazným kritikem ani odpůrcem politické korektnosti, a celkově vnímá její specifickou a mnohdy i potřebnou roli, zvláště co se týče výchovy, je si rovněž vědom jejich problémů, které mnozí zastánci politické korektnosti odmítají reflektovat.

Pokud dojde k veřejnému projevu některé veřejně známé a exponované osobnosti, který je zachycen médii, a může nést určitý nenávistný podtext vůči některé společenské menšině, tak dojde k tomu, že tato veřejně známá osobnost je nucena své jednání veřejně omluvit a jakoukoliv snahu o urážku zcela dementovat. Při veřejných diskusích tedy dochází k určité autokorekci takového způsobu vyjadřování, který by mohl být považován za politicky nekorektní.¹⁷⁴ Novinář William McGowan tvrdí, že v hlavních masmédiích ve velké míře převládá politická korektnost. Každý kdo určitým způsobem poruší zásady politicky korektního vystupování, pak podle něj čelí pracovním i společenským nepříjemnostem. V rámci takzvané politické korektnosti pak pod McGowana mnohá média přehlíží problémy týkající se minoritních složek společnosti, protože prezentace takovýchto zpráv může být považována za problematickou. Pokud přesto dojde k prezentaci

---

¹⁷³ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 75-79.

¹⁷⁴ Tamtéž. S. 70-73.

takových událostí, pak jsou uchopeny značně neutrálně a povrchně.¹⁷⁵ Kvůli těmto zaváděným standardům ovšem tradiční média dle McGowana ztratila některé své konzumenty, převážně ze střední konzervativní bělošské části populace. Za úspěchem konzervativních a alternativních médií tak vlastně stojí svým přístupem samotná hlavní média.¹⁷⁶ Tento přesměřil liberální přístup vydavatelských domů pro ně znamenal i určité finanční ztráty. Ekonomicky silná konzervativní část střední třídy, která představovala významný zdroj příjmů, se pak z velké části přesunula právě ke konzervativním poskytovatelům, například rádiové *The Rush Limbaugh Show* nebo televizní stanici *Fox News Channel*.¹⁷⁷ Jackson pokládá média za jednoho z viníků současné polarizace společnosti. Tím jak média prezentují veřejnosti své informace, vyvolávají uvnitř této společnosti pnutí a spory. Samotná struktura médií, to jak jsou financována a jakým způsobem oslovují své konzumenty, napomáhá růstu napětí mezi sociálními skupinami.¹⁷⁸

Podle McGowana není problémem samotná snaha reflektovat diverzifikaci a odlišnosti vně společnosti, ale metody jakými je tak činěno. V rámci diverzity by přeci měly být vyslyšeny všechny přístupy a názory. Ty, které dnes nezapadají do zvoleného přístupu, jsou zavrhnuty a hromadně odmítnuty. V rámci ochrany diverzifikované populace se tak paradoxně vytvořilo jednotné prostředí, kterému se musí všichni přizpůsobit, jinak budou čelit odporu a postihům ze strany většiny.¹⁷⁹ Převládající liberální a politicky korektní úzus ovládl mediální prostor nejen z hlediska informací poskytovaných konzumentům, ale i z hlediska vnitřních vztahů na pracovišti. Zaměstnanci, kteří se tomuto systému

---

¹⁷⁵ MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. S. 25-28.

¹⁷⁶ Tamtéž. S. 32-35.

¹⁷⁷ Tamtéž. S. 246-248.

¹⁷⁸ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 172-173.

¹⁷⁹ MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. S. 224-228.

nepřízpůsobí, jsou v dané společnosti ostrakizováni nebo o místo přijdou. Myšlenky postmodernistických filosofických přístupů, kulturního relativismu, dekonstruktivismu a jazykové kontroly se dostaly rovněž do novinářské oblasti, a toto prostředí podle McGowana znehodnotily. Tyto přístupy totiž nebyly uchopeny správně, a proto vedly k absolutnímu zavržení stávajícího systému a poškození vztahů jak uvnitř novinářské komunity, tak mezi médii a širokou společností.¹⁸⁰ Média v dnešní době nedokáží informovat o citlivých nebo závažných tématech nestranně a fakticky neutrálně. Jejich informace mohou být mnohdy zavádějící a protichůdné. Tisk by si měl zachovávat svoji politickou a ideologickou neutrálnost, nebo by měl alespoň vystupovat názorově vyváženě. Svým současným vystupováním ale ve společnosti vytvářejí stále větší polarizační trendy.¹⁸¹ I když by se dalo s McGowanovým postojem obecně souhlasit, tedy že v polarizačních tendencích sehrávají média jistě významnou roli, tak jeho čistě antiliberálně a proti politické korektnosti naladěné vystupování celé vyznění trochu devaluje. Díl viny totiž neleží pouze na hlavních médiích z toho hlavního proudu, ale také právě na médiích konzervativních a alternativních.

Pokud bychom se zaměřili na samotný způsob, jakým se většina médií obecně prezentuje, tak můžeme pozorovat jev, kdy se hranice mezi zábavou a seriózním zpravodajstvím ztenčuje. Aby zpravodajství oslovilo co nejvíce diváků, volí přístup založený na větší zábavnosti, přístupnosti, jednoduchosti a bulvárnosti. Tomuto fenoménu se ovšem přizpůsobují ve svém vystupování také samotní politici. Faktičnost a relevantnost tímto přístupem pochopitelně trpí. Jak jsme již zmínili, tak narůstající konkurence a boj o každého diváka a čtenáře vedla k tomu, že média se více radikalizují, v konkurenci ostatních kanálů se stávají ofenzivnějšími. Některá média se proto více či méně zaměřují pouze

---

¹⁸⁰ MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. S. 230-233.

¹⁸¹ Tamtéž. S. 239-244.

na příznivce jedné ze dvou nejvýznamnějších politických stran v USA. Důvěra v nestrannost takovýchto médií, ale i médií obecně, a důvěryhodnost v samotnou politiku proto v americké společnosti nutně klesá.¹⁸² Dokud budou velké mediální domy ve svém zpravodajství ovlivněny ideologií a politickou kulturou, bude společnost stále polarizována. Žurnalista Joshua Adams se nicméně myslí, že politická korektnost je v americké společnosti pomalu na ústupu. Jako podklad pro toto tvrzení však uvádí mediální výstupy pouze z liberálního spektra. Nastala tak vlastně Adamsem vyzdvihovaná rovnováha sil? Domnívám se, že nikoliv. To že dochází v rámci médií k určitému politickému a ideovému fluxu je vcelku standardní skutečností, rozhodnout ovšem o tom, kdy dojde k nastolení společenské rovnováhy je prakticky nemožné. Reálné navázání mediálních společností na různé ochodní aktivity, nebo určitá míra jejich politizace jsou zjevné skutečnosti. Stejně tak dokud bude ve společnosti existovat poptávka po vyhrocené formě zpravodajství, vždy se objeví subjekt, který bude připraven tuto mezeru na trhu zaplnit.¹⁸³

4.2 Televize

Ve Spojených státech amerických patří ke stále nejvýznamnějším médiím televize. Ať už se jedná o místní, kabelové nebo satelitní televizní stanice, které působí na celostátní úrovni, nebo internetové televizní vysílání, tak si tento zpravodajský formát zachovává v americké společnosti stále největší vliv. O tom vypovídá i fakt, že 99% amerických domácností vlastní televizní přijímač. To co je na televizi tak přitažlivé, je pochopitelně její vizuální stránka, která je schopna diváka upoutat, a udržet si jeho pozornost. Politická témata jsou proto pro televize významnou částí jejich vysílacího programu. Stejně tak jsou pro samotné politiky významnou možností, jak se před společností prezentovat. S technologickým rozvojem

---

¹⁸² DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. XIII.

¹⁸³ ADAMS, Joshua. *Time for equal media treatment of 'political correctness'*. S. 3.

a rozvojem samotného televizního formátu je jakékoliv veřejné vystoupení politiků potenciálně zaznamenané, tudíž také potenciálně vysílané. Potenciální dopad jakéhokoliv politického kroku a vystoupení na společnost je tak značný. Pro politiky a veřejně známé osobnosti je tedy naprosto důležité s touto možností počítat a přizpůsobit tomu svojí rétoriku. Jakékoliv veřejné vystoupení se tak může stát politicko-společenskou katastrofou, stejně jako promyšleným marketingovým tahem.¹⁸⁴

Největšího rozkvětu se televize dočkala v 60. letech 20. století, v této době bylo ve Spojených státech amerických rovněž na vzestupu hnutí proti rasové segregaci. Televize v tomto období možná paradoxně sehrála roli anti-establishmentového subjektu, když jako obrazové médium poskytovala záznamy z protestů a pochodů protidiskriminačních hnutí. V mnoha případech tak pomohla naklonit širokou veřejnost právě na stranu demonstrantů, kteří se museli mnohokrát vypořádat s tvrdými zákroky policejních jednotek přímo před zraky kamer, tedy i televizních diváků. Televize se díky své masovosti stala jakýmsi nastaveným zrcadlem pro širokou americkou veřejnost. Postupně situace ve společnosti spěla do té fáze, kdy veřejné rasové projevy, které by tím pádem mohla zaznamenat i televize, ustupovaly do pozadí, a z veřejného prostoru začaly mizet. Docházelo tedy k tabuizaci určitých témat, která by mohla být považována za politicky nekorektní.¹⁸⁵

Vůbec první nejvýznamnější televizní síť zabývající se politickým děním, legislativními procesy a výstupy jednotlivých politických představitelů byla *C-SPAN*. Newt Gingrich (1943-), bývalý předseda Sněmovny reprezentantů Spojených států amerických, přišel dokonce s návrhem, aby jednotliví zákonodárci měli na konci každého legislativního procesu (*legislative day*) vyhrazenou jednu hodinu času, kterou mohli strávit

---

¹⁸⁴ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 69-70.

¹⁸⁵ JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. S. 63-67.

proslovem na jakékoliv téma. Tyto přenosy byly zajišťovány právě sítí C-SPAN. Krátce poté se začaly objevovat další stanice, jejichž předmětem bylo informovat americkou společnost o politickém a společenském dění – *CNN, CNBC, MSNBC, Fox News Channel* a další.¹⁸⁶

Rozvoj v segmentu kabelových televizních stanic umožnil jejich ještě větší specializaci. Existují specifické televizní kanály, které se denně zabývají výhradně politickým děním v USA i globálně. Pro diváky z levicového politického spektra je nejpopulárnější stanicí *MSNBC*, oproti tomu pro konzervativní pravicové diváky je určena především *Fox News Channel*. Toto striktní dělení vede do určité míry k podávání jednotně zaměřených stanovisek a názorů, a zvětšení už tak dost velké názorové a ideologické propasti mezi oběma skupinami v politice i ve společnosti.¹⁸⁷ Významné televizní osobnosti, jejichž postoje jsou velmi ideologicky vyhraněné, se nachází na obou stranách barikády. Například Keith Olbermann ze stanice *MSNBC*, který ostře komentuje kroky Republikánské strany a jednotlivých konzervativních politiků. Na opačné straně spektra stojí pak Bill O'Reilly ze stanice *Fox News Channel*, který je silně prorepublikánský. Do různých debat, které běží na těchto stanicích, jsou pak přizváni odborníci a znalci, ovšem vždy na základě jejich ideologického a politického profilu tak, aby zapadli do směřování programu a celé stanice. Samotní odborníci a experti svým tendenčním vystupováním ještě více přispívají k jednostrannému zaměření konkrétní stanice. To všechno má jednoduchý cíl, totiž získání většího diváckého ohlasu, zvýšení zájmu, zábavnosti a zvětšení ekonomického profitu samotné stanice. Je nutné brát na vědomí, že pro tento konkrétní druh žurnalistiky existuje na trhu poptávka. Mezi diváky dosahují větší popularity nikoliv nestranní a odborní moderátoři, ale naopak pořady, které provokují, a tímto způsobem i baví. Mnozí politici pak ve většině případů navštěvují pouze ideologicky

---

¹⁸⁶ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 77-79.

¹⁸⁷ Tamtéž. S. 77-78.

spřízněné stanice. Hlavním důvodem je právě ideová vyhraněnost samotných stanic, cílového publika a moderátorů, a nemožnost jakéhokoliv proniknutí do takto vyhraněného a opozičního segmentu. Politici z Demokratické strany tak například bojkotují konzervativní stanici *Fox News Channel*, naopak mnozí republikáni činí to samé vůči stanici *MSNBC*. Tato radikálnost vede k obecnému navození negativního dojmu z politických stran, jednotlivých politiků i samotného procesu prosazování reálné politiky.¹⁸⁸

4.3 Internet a nová média

Za posledních 30 let došlo nejen v americké společnosti k rychlému technologickému vývoji. Média expandovala do nových prostorů – do sféry sociálních médií, internetu, blogů, ale i samotná televizní nebo tištěná média prodělala významný technologický posun.¹⁸⁹ Zatímco v roce 1995 pouhých 5 miliónů Američanů disponovalo přístupem k internetu, a to ještě ne nutně každý den v týdnu, v roce 2005 mělo již 50 miliónů občanů USA možnost být online každý den. Tento velmi rychlý rozvoj byl zapříčiněn technologickým pokrokem a možností levnějšího, komfortnějšího a rychlejšího přístupu k internetové síti. Internet také změnil možnosti médií, když přetvořil technické způsoby, jakým mohou média předávat informace. Zpočátku se jednalo především o rozvoj takzvaných blogů. Ty umožnily ve velké míře vyjadřovat názory na společenské nebo politické dění každému, kdo měl přístup k internetu.¹⁹⁰ V současné době se tak vedou spory ohledně politické korektnosti také na sociálních médiích. Jejich hlavním rysem je právě komunikace v reálném čase.

---

¹⁸⁸ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 80-84.

¹⁸⁹ Tamtéž. S. XIII.

¹⁹⁰ Tamtéž. S. 93-94.

Sociální média jako *Twitter*, *Facebook* atd. se politizují, a stávají se nedílnou součástí politické kampaně a agitace.¹⁹¹

Nově i lidé, kteří nejsou profesionální novináři, mohou publikovat své výstupy vedle sociálních médií i na serverech profesionálních magazínů (například *Huffington Post Weblog*). Na těch sdělují své většinou kritické postoje vůči politické scéně a reagují na konkrétní události, které momentálně nejvíce oslovují veřejnost. Nezřídka také upozorní na skutečnosti, které jsou následně přebírána celostátními médii, a která tak ovlivňují politickou a společenskou scénu na celostátní úrovni. Internet jako médium nepodléhá žádné regulaci, může proto nabídnout alternativní informační zdroje, které svojí kvalitou mohou konkurovat zavedeným médiím, ale na druhé straně je nutné brát na vědomí fakt, že v některých případech nepodléhají žádné formě editace ani závazné faktičnosti. Což může při již zmiňovaném přejímání těchto informací být výrazný problém, který se následně promítá do politické a společenské situace.¹⁹² Vyhraněnost a radikálnost těchto nových médií však mnohdy převyšuje ta standardní. Jejich cíle jsou totiž obdobné – získat větší návštěvnost a tím pádem zisky z reklam a sponzoringu.¹⁹³ Prezentace politické agendy a samotných politiků se taktéž nutně přizpůsobuje měnící se době. I když jsou v současnosti tištěná média stále do určité míry společensky důležitá, v důsledku své přílišné finanční náročnosti se klasická tištěná média začínají přizpůsobovat novým trendům. Přesouvají své aktivity buďto zcela, nebo alespoň částečně do prostoru internetu a elektronické formy distribuce (za příklad by mohl sloužit například přesun slavného magazínu *Time* i zpoplatnění obsahu u ostatních magazínů a novin). Média i samotní politici se nově vzniklé situaci přizpůsobují a svojí agendu šíří nově

---

¹⁹¹ HESS, Amanda. How 'Political Correctness' Went From Punch Line to Panic. *The New York Times Magazine* [online]. 19.7.2016 [cit. 7.8.2017]. S. 3.

¹⁹² DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. XVIII-XIX.

¹⁹³ BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. S. 84-85.

prostřednictvím elektronických médií. Zde se ale musejí potýkat s novou konkurencí ve formě zpravodajských blogů, o jejichž faktické problematičnosti jsme již psali.¹⁹⁴ Tato informační revoluce proto nutně postihla také kvalitu žurnalistiky, která si mnohdy neudržela své standardy a značně klesla. Neustávající vývoj, důraz na rychlost a množství nových a nových informací nutí i samotné novináře k předkládání jednoduše podávaných témat. Konzument je nucen zaujmout určité stanovisko nebo si utvořit názor velmi rychle. Nezřídka proto dochází k informačním omylům na jedné či druhé straně informačního kanálu, které ovšem není většinou čas později uvést na pravou míru.¹⁹⁵ Digitalizace médií, vznik sociálních médií a rychlost šíření informací na internetu obecně, přispěly k tomu, že i například diskuse a zpravodajství ohledně politické korektnosti se může šířit s nebývalou rychlostí a intenzitou. Příběhy s tematikou politické korektnosti totiž nevyžadují ani žádné zvláštní novinářské nadání, ani relevantní informace s ověřitelnými a nezávislými zdroji, ani zvláštní finanční investice. Naopak, znamenají jednoduchý a zaručený finanční zisk a společenský ohlas.¹⁹⁶

Internet umožňuje politikům a politickým partajím snazší, a díky novým technologiím sledujícím prohlížený obsah, i osobnější přístupnost ke každému voliči. Dochází tak ke specifické individualizaci obsahu zaměřeného na úzké sociální skupiny. Internet nabízí možnosti vhodně propagovat svoji kampaň, a ve velké míře aktivně a rychle mobilizovat své příznivce a voliče. Na druhé straně musí politici počítat s tím, že každá jejich činnost ve virtuálním prostoru bude monitorována stejně, jako jejich činnost v prostoru veřejném. Internet se stává, s čímž mnozí stále nepočítají, veřejným prostorem, a online stopa pak může být dohledatelná i v horizontu několika desetiletí. Anonymita jednotlivce na internetu

---

¹⁹⁴ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 40-42.

¹⁹⁵ Tamtéž. S. 113-115.

¹⁹⁶ WEIGEL, Moira. *Political correctness: how the right invented a phantom enemy*. S. 8.

se stává do určité míry volbou. Internetové prostředí a jakési zdání anonymity vede ovšem mnohdy k používání obhroublejšího jazyka a takové formy vystupování, která znemožňuje vedení relevantní formy diskuse.¹⁹⁷ Nové online spojení s okolním světem umožňuje prakticky každému získat přístup k velkému množství informací. Důležité je ovšem, zde více než kde jinde, kritické posuzování takto poskytovaných informací. Rozeznávat rozdílnosti v kvalitě je nutné, protože informace nejsou v tomto prostoru v podstatě filtrovány, a tudíž je jejich kvalita značně kolísavá.¹⁹⁸ Stejně tak různě politicky naladěné weby odkazují vždy pouze na ideově spřízněné stránky. Pokud se tedy konzument chce dozvědět i odlišné stanovisko, je nucen sám aktivně hledat.¹⁹⁹ Internet má ale také pochopitelně svá pozitiva. Díky množství informací které se na internetu vyskytuje, a s každodenním pokrytím politických událostí, má průměrný volič možnost získat přístup k nezměrnému množství dat a faktů, která mu mohou pomoci si například utřídit názor pro příští volby. Stejně tak poskytuje snazší platformu diskuse s ostatními občany nebo možnost kontaktovat přímo konkrétní politiky a politické strany.²⁰⁰

4.4 Tištěná média

I když jsou tradiční tištěná média nesporně na ústupu a mnohé zavedené magazíny a noviny zkrachovaly, nebo přešly na elektronickou formu publikování, stále hrají v americké společnosti a politice významnou roli. Politici stále velmi často využívají tištěná média ke své propagaci, stejně jako k verbálnímu odrážení různých nařčení a útoků. Z inzerce a PR článků pak pochopitelně ekonomicky profitují samotná média. Magazíny mohou pomoci politikům přiblížit se veřejnosti a sami sebe situovat do pozice celebrity a někoho jim blízkého, pomáhají jim zbavit se vizáže politické

---

¹⁹⁷ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 93-94.

¹⁹⁸ Tamtéž. S. 94.

¹⁹⁹ Tamtéž. S. 115.

²⁰⁰ Tamtéž. S. 113-115.

figury odloučené od zbytku společnosti.²⁰¹ Jedním z podstatných problémů při přechodu na elektronickou formu publikování může být pokles kvality v rámci snahy o úspory. Z novinářů na plný úvazek se stávají dopisovatelé na volné noze, nebo je obsah tvořen dobrovolníky placenými pouze podle vydaného obsahu, popřípadě zcela bez honoráře. Tento pokles žurnalistické kvality může vést k devalvaci postavení tradičních tištěných médií v rámci společnosti, a jejich role jakožto významného kontrolního mechanismu politiky.²⁰² Jelikož se předcházející části zabývaly z větší části tištěnými médii, nemá význam zde znovu psát již řečené informace.

4.5 Rádio

Ač by se mohlo zdát, že rádiové vysílání je v dnešní době poněkud zastaralým typem média, stále hraje velmi významnou roli. Téměř 94% americké populace starší 12 let poslouchá rádio nejméně jedenkrát týdně. Velký význam si pak udržuje formát radiových diskusních pořadů, tedy programu, v němž se v průběhu vysílání probírají různá aktuální společenská a politická témata za účasti expertů, politiků a dalších osobností, popřípadě je zde i prostor pro posluchače a jejich otázky na moderátora nebo pozvané hosty.²⁰³

Rádio se dokázalo velmi dobře přizpůsobit moderním technologiím, a proto si udržuje stále významné postavení mezi ostatními médii. Stanice, které se zabývají politikou a politicko-společenskými událostmi, jsou v americké společnosti velmi populární. Politické talk show nebo i jednostranně ideologicky zaměřené programy nejsou ničím neobvyklým. Pokud bychom měli být konkrétní, tak významnou stanicí radikálně kritizující liberálně-levicové politiky je silně konzervativní *The Rush Limbaugh Show*. Talk show tohoto typu zastávají značně

---

²⁰¹ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 33-34.

²⁰² Tamtéž. S. 27-29.

²⁰³ Tamtéž. S. 45-46.

černobílé vidění světa, nepředkládají fakta, protože jejich cílem není vedení věcné diskuse.²⁰⁴

5 Vybrané praktické výstupy týkající se politické korektnosti v amerických médiích

V této části představím konkrétní mediální výstupy, které reagují na téma politické korektnosti. Vzhledem k tomu, že takovýchto výstupů by se dalo najít bezpočet a každým dnem přibývají nové a nové, zvolil jsem takové, které by tematiku politické korektnosti reflektovaly jak ze strany jejich zastánců, tak ze strany odpůrců. Poměr obou stran by měl být v tomto ohledu zcela vyvážený. Účelem této kapitoly je představení tematiky politické korektnosti na zcela konkrétních mediálních výstupech. Jejich prezentací by mělo dojít k předložení situací, které i přes svou jedinečnost a specifičnost, ilustrují skutečnost, jakým způsobem je tematika politické korektnosti uchopována na stránkách různých médií.

5.1 Výstupy kritizující politickou korektnost

Na lokálním zpravodajském portálu byl uveřejněn výstup významného politika republikánské strany, který následně převzala ostatní média, včetně médií celostátních. Reakce na tuto zprávu, respektive na vlastní slova republikánského politika, následně zabraly mediální prostor v rozsahu několika dní, a potvrdily tak větu, že i špatná reklama je koneckonců reklama. Spojení politické korektnosti a momentálního společenského nebo politického tématu tak opět připravilo mediální prostor pro politickou prezentaci. Uvedený výstup je příkladem, že tematika politické korektnosti dokáže stále upoutat pozornost jak médií, tak i americké veřejnosti. Užití tohoto slovního spojení je pro politiky vždy zárukou dostatku mediálního pokrytí, stejně jako vzbuzení společenské

---

²⁰⁴ DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. S. 64-66.

kontroverze. Taktéž můžeme daný příspěvek považovat za důkaz toho, že vyjádřením veřejně známých osob, v tomto případě politika, pro médium lokální, se dostane pozornosti a reakcí i na stránkách médií s celostátním rozsahem. Zvláště pokud se jedná o názor kontroverzní, tak jako v tomto případě.

Guvernér státu New Jersey a republikánský politik, Chris Christie, který je svou kontroverzí známý, se po teroristických útocích v Paříži vyjádřil na téma radikálního islámu. Při této příležitosti ale neopomenul taktéž poznamenat své výhrady vůči politické korektnosti. Guvernér tvrdí, že v době politické korektnosti jsou slovní spojení „radikální islámský terorismus“ nebo „radikální islamismus“ něčím tabuizovaným. Jelikož se jednalo o období před prezidentskými volbami 2017, tak jeho poznámka nebyla myšlena jako pouhá kritika politicky korektní části americké společnosti, ale byla také namířena na demokratickou kandidátku Hillary Clinton. Podle něj se zastánci politické korektnosti snaží umlčet zbytek americké společnosti.²⁰⁵ Christie se také domnívá, že politické elity ve Washingtonu, stejně jako některá média, využívají politické korektnosti jako zástěrky skutečných problémů. Politická korektnost je dle něj oponou, za kterou se bezpečnostní rizika mohou ukrýt.²⁰⁶

V *The New York Times Magazine* se objevil článek Jonathana Chaita, který zastává umírněně kritický postoj vůči politické korektnosti. I když se zaměřuje převážně na projevy politické korektnosti na univerzitních kampusech a ve výuce samotné, reflektuje i některé její obecné projevy. Kriticky vnímá především jakákoliv jazyková protiopatření, která jsou s politickou korektností spojená. Tento výstup slouží za příklad názorového článku. V něm jsou sice reflektovány názory a postoje autora samotného, ale tím že je uveřejněn na stránkách významného média s celostátním

---

²⁰⁵ ARCO, Matt. Christie rails against 'murderous, radical Islam' and political correctness. *The New Jersey On-Line* [online]. 22.11.2015 [cit. 26.7.2017]. S. 1.

²⁰⁶ Tamtéž. S. 2.

rozsahem, se mu dostane významné pozornosti a čtenosti. A i když jsme zmínily jeho umírněné vyznění, tak to nemění nic na faktu, že politická korektnost je stále zajímavým tématem, kterému se nerozpakují neustále věnovat i tak významná média, jakým *The New York Times Magazine* nesporně je. Článek totiž není přímou reakcí na konkrétní událost, ale je spíše sbírkou názorů a skutečností, které autor předkládá, a to ve snaze interpretovat a prezentovat své kritického postoje v některých bodech souvisejících s fenoménem politické korektnosti. Je rovněž příkladem toho, kdy se její autor kriticky obrací vůči světu médií.

Chait tvrdí, že po teroristickém útoku na pařížskou redakci magazínu Charlie Hebdo došlo ke krátkému sjednocení americké politické scény. Nedlouho poté se ale rozvířila uvnitř americké společnosti debata o tom, zda zavraždění redaktori byli pouze nevinnými oběťmi radikálního náboženského terorismu, nebo zda byli provokatéry, kteří svými činy významně urazili členy muslimské obce. Debata na toto téma, pak podle Chaita, pouze umocnila polarizaci americké společnosti týkající se politické korektnosti, cenzury, a otázku přecitlivělosti a ochrany určitých minoritních skupin. To že politická korektnost je přítomna ve vzdělávacím systému dokazuje dle Chaita fakt, kdy stoupenci mezi studenty znemožnili konání kritických vystoupení, nebo znemožnili účast konkrétním vystupujícím, kteří v minulosti projevili odlišné nebo kritické politické názory. Toto postavení v univerzitním světě dává, dle Chaita, politické korektnosti výhodné postavení v jejím budoucím společenském rozvoji. Odtud se pak šíří především do oblasti sociálních médií, kde se rovněž odehrává podstatná část politických debat, a světa médií obecně. Na sociálních médiích se pak sdružují lidé, kteří na fenomén politické korektnosti reagují mnohdy velice radikálním způsobem. Toto názorové rozdělení nezřídka činí jakékoliv pokusy o debatu nemožnými, protože přikládá nepřiměřeně velkou váhu společenskému, kulturnímu a ekonomickému pozadí osob, které se do diskuse zapojují. Pokud ovšem

na tuto skutečnost upozorníte, jste, podle Chaita, politicky korektní komunitou umlčeni. Jakákoliv možnost faktické diskuse je v tomto prostředí nemožná. Příznivci obou táborů se vzájemně hlídají a čekají na první příležitost k tomu, aby poukázali na pochybení, kterých se opačný tábor dopustil. Pokud chceme všechny jedince v rámci jedné společnosti sjednotit a zrovnoprávnit, nemůžeme tak činit na úkor jiné části společnosti. Jonathan Chait se domnívá, že politické korektnosti nelze upřít její významný příspěvek ve zrovnoprávnění minoritních skupin, ale stejně tak je nutné poukazovat na její případná pochybení.²⁰⁷

Následující úryvek pochází z eseje, která i přes své formální zdání vědeckosti a serióznosti je esejí názorovou. Názory jejího autora, Williama Linda, jsou silně konzervativní a celá práce se zaměřuje výhradně na kritiku politické korektnosti. Výstupy jsou tak radikální a útočné, že jejich jediným účelem je pouze umlčení a znevážení opozice, ovšem bez toho aby autor svá tvrzení doložil fakty. Jakákoliv snaha o vyvolání faktické diskuse je v tomto pojetí zcela nulová. Tendenčnost prezentované publikace je zřejmá na první pohled. Autor se své postoje nesnaží nějakým způsobem zakrývat, ale prezentuje je veřejnosti jako hotová fakta, která ovšem nejsou opatřena žádnými zdroji. Lindovy názory, stejně tak i názory dalších podobně konzervativních autorů, jsou publikovány prostřednictvím konzervativních organizací, které se mnohdy těší podpoře nejen soukromých přispěvatelů, ale i politiků. Tyto organizace vydávají podobné materiály jak v tištěné, tak v elektronické podobě.

William Lind ve své eseji představuje dopady historického vývoje politické korektnosti na dnešní společnost v USA. Nekriticky velebí 50. léta 20. století jako „zlatou éru“ Spojených států amerických. Autor zde tvrdí, že žádné problémy jaké má dnešní společnost USA v 50. letech neexistovaly – žádné ekonomické ani sociální problémy. Dnešní USA jsou

---

²⁰⁷ CHAIT, Jonathan. Not a Very P.C. Thing to Say. *The New York Magazine* [online]. 27.1.2015 [cit. 12.8.2017]. S. 1-4.

ovšem podle Linda přesným opakem. Za tento neutěšený společenský stav viní ideologizaci americké společnosti, kterou má na svědomí politická korektnost. Lind tvrdí, že politická korektnost s sebou přináší nejen společenské rozdělení, ale také totalitarizaci celé společnosti. Politická korektnost dle Linda automaticky zobrazuje minoritní složky společnosti jako oběti společenské a kulturní represe, zatímco majoritní část populace (Lind tvrdí, že se jedná převážně o bělošské muže) je zobrazována jako univerzální viník. Politická korektnost se podle Linda snaží potlačit svobodu slova, stejně jako svobodu tisku a myšlení. V současnosti se politická korektnost stala součástí obou nejsilnějších politických stran – Republikánské i Demokratické – a je tak prosazována mnoha vládními institucemi a úřady. Politická korektnost také převzala vládu nad velkou částí vzdělávacího systému, zábavního průmyslu a kulturního prostoru jako takového.²⁰⁸ William Lind píše, že poprvé v historii Spojených států amerických se občané musejí obávat toho, co veřejně pronesou nebo napíší. Pokud totiž užijí nesprávných termínů, mohou být obviněni z nenávisť, zaujatosti, xenofobie, rasismu, sexismu a dalších nesnášenlivých forem přístupu. Určité společenské skupiny jsou a priori považovány za hodné ochrany bez ohledu na to, zda vůbec nějakou společenskou ochranu potřebují. Tyto sociální skupiny jsou také automaticky považovány za oběti systému, který byl vytvořen většinovou společností, a stojí na jejich útlaku. Zvýhodňování minoritních skupin probíhá na poli kultury, vzdělání, ale i v oblasti ekonomické.²⁰⁹

5.2 Výstupy zaměřené na obhajobu politické korektnosti

Jak již bylo uvedeno v předcházející kapitole na jednom z příkladů, tak na téma spojené s politickou korektností vznikají i články názorové. Ty jsou například uveřejňovány na zpravodajských portálech s národním

---

²⁰⁸ LIND, William. "Political Correctness:" A Short History of an Ideology. Alexandria, Virginia: Free Congress Foundation, 2004. S. 4-6.

²⁰⁹ LIND, William. The Origins of Political Correctness. *Academia* [online]. 5.2.2000 [cit. 11.8.2017]. S. 1-4.

přesahem. Takovéto typy článků nemusí ovšem pocházet přímo od zaměstnanců konkrétní mediální agentury, ale mohou být tvořeny nezávislymi přispěvateli. Pokud ovšem pochází přímo od zaměstnanců konkrétního média, pak vyjadřují jejich soukromý názor, a nikoliv názor média jako takového. Tímto typem je i článek následující. Jedná se o příspěvek, který nepřímo reaguje na společenské a politické dění v politicko-mediální kampani amerických prezidentských voleb roku 2017. V jejím průběhu byl mnohokrát reflektován a zmíněn fenomén politické korektnosti. Autor následujícího článku polemizuje s některými výroky a chováním politiků, kteří se ohrazují vůči politické korektnosti. Článek je tak výstupem reagujícím na momentální dění, vůči kterému cítí autor potřebu se určitým způsobem vymezit. Je nutné říci, že článek byl umístěn na portálu *The Huffington Post*, který je zaměřen levicově-liberálně. Samotný autor tak má svým článkem, ve kterém kritizuje převážně konzervativní postoje, šanci oslovit tu část čtenářského spektra, na kterou primárně cílí, a která navštěvuje portály tohoto zaměření. Nejedná se o článek radikální, o čemž svědčí i autorův mírně kritický obrat v samotném závěru, ve kterém se ohrazuje vůči radikálnímu vystupování některých liberálních zastánců politicky korektních idejí. Tento článek tedy je příkladem jakéhosi mírného proudu mezi zastánci politické korektnosti.

John Compton tvrdí, že kritici politické korektnosti mají jediný cíl. Tím cílem je uměle rozvířit hluboko zakořeněné xenofobní nálady uvnitř určitých částí americké společnosti, a ohrozit tak kulturní, náboženskou a etnickou diverzitu, na níž společnost a kultura Spojených států amerických stojí. Jejich zájmem není ochrana amerických hodnot a větší bezpečnost země, tak jak to mnohdy proklamují. Jako příklad této kontradikce ve svém článku uvádí dekret prezidenta Donalda Trumpa týkající se zákazu vstupu občanů 7 vybraných zemí (Irák, Írán, Libye, Somálsko, Súdán, Sýrie a Jemen) na americkou půdu. Podle něj ale takový přístup nepovede k zajištění bezpečnosti. Mezi dalšími veřejně

zaznamenanými projevy těch, které Compton označuje jako kritiky politické korektnosti, uvádí například debatu na konzervativní televizní stanici Fox News. Tato debata se týkala možnosti umístění portréту černošské abolicionistky Harriet Tubman na některou z užívaných bankovek, kde by měla nahradit portrét některého z prezidentů USA. Autor je zde silně kritický, a na příkladu výše uvedené situace vyvozuje závěr, že pro konzervativní část americké populace je, i přes mnohé veřejné proklamace, stále nepřípustné učinit jakoukoliv radikální společenskou změnu, která by posloužila jako důkaz uznání společenských minorit nebo žen. Jednání konzervativců, kteří brojí proti politické korektnosti, je podle něj stejné, jako politicky korektní cenzura levicových aktivistů na univerzitní půdě, kteří se snaží znemožnit vystupování konzervativním mluvčím.²¹⁰

Následující obsáhlý článek z magazínu *The Atlantic* se zaměřuje na politickou korektnost a její reflexi v americké společnosti převážně v souvislosti s proběhlými volbami roku 2017. Žurnalista se v tomto rozboru zabývá hlavně povolební etapou Donalda Trumpa, respektive jeho veřejnými vystoupeními a politickými rozhodnutími. S tím jak diskuse na téma politické korektnosti nabíraly postupně od 90. let 20. stolení na intenzitě, začala být tato tematika rovněž předmětem politických kampaní a fenomén politické korektnosti se tak postupně stával tématem, které bylo reflektováno v různých volebních kampaních. V roce 2017 na tomto fenoménu nejvýrazněji profitoval Donald Trump. Ten si ve své prezidentské kampani dokázal zajistit podporu množství příznivců, kteří vnímali politickou korektnost jako na společenský problém, nebo je o problematičnosti tohoto jevu dokázal Donald Trump svojí kampaní přesvědčit. Od zvolení Donalda Trumpa si jeho příznivci a voliči patrně slibovali zcela pragmatický přístup k této problematice. Článek

---

²¹⁰ COMPTON, John. The Crusade Against Political Correctness Shows Its True Colors. *The Huffington Post* [online]. 22.4.2017 [cit. 23.7.2017]. S. 1-2.

tak není obhajobou samotné politické korektnosti nebo idejemi s tímto fenoménem souvisejícími, ale je spíše kritikou toho, jak dochází k politickému zneužívání tohoto ve volebních kampaních. Zde konkrétně na příkladu současného prezidenta Donalda Trumpa.

Podle autora – Conora Friedersdorfa, zneužívá Donald Trump politické korektnosti k tomu, aby odpoutal pozornost od reálných problémů, které USA trápí. Snaží se vykreslovat události v co nejhorším světle, mnohdy se nezdráhá i lhát, a to vše za účelem zisku větší popularity. Friedersdorf tvrdí, že Trump je rovněž jaksí „politicky korektní“ (nepopisuje ovšem přesně, co by tento způsob politické korektnosti měl znamenat, nebo jak by se měl projevovat), ovšem ideologicky je jeho politická korektnost rozdílná. Podle autora článku je ale tato „Trumpova politická korektnost“ více nebezpečná, protože prezidentovi znemožňuje efektivně spravovat zemi. Jeho politicky korektní postoj mu totiž zkresluje pohled na světové události. Bezpečnost v zemi podle autora ohrožuje fakt, že Donald Trump ve své rétorice příliš cílí na radikální islámský terorismus, aniž by reflektoval také ostatní teroristické hrozby (autor zde zmiňuje například bělošské radikálně-pravicové skupiny). Tyto ostatní bezpečnostní rizika ale, podle autora, statisticky představují daleko větší hrozbu pro bezpečnost USA, než tolik mediálně reflektovaný islámský terorismus. Rovněž se podivuje nad tím, proč Donald Trump nereflktuje ve svých výstupech všechna fakta, proč některá upřednostňuje před ostatními, zatímco ta druhá úmyslně ignoruje, nebo zkresluje.²¹¹ Autor článku také zmiňuje známý dekret znemožňující vstup občanům sedmi, většinově muslimských, států na půdu USA. O tomto dekretu hovoří jako o ukvapeném a krátkozrakém opatření, které neučiní Spojené státy americké bezpečnější zemí. Pro toto své tvrzení, jako pro všechna ostatní, která prezentuje, ovšem nepředkládá žádnou statistiku ani jinou formu

---

²¹¹ FRIEDERSDORF, Conor. The Politically Correct Presidency of Donald Trump. *The Atlantic* [online]. 8.2.2017 [cit. 11.8.2017]. S. 1-3.

důkazu. Za triumfem Donalda Trumpa v prezidentských volbách vidí fakt, že lidé vnímali politickou korektnost a její jazyk jako určité omezení svobody slova. Ke společenskému odmítání politické korektnosti přispělo také nevhodné a radikální vystupování části jejich zastánců. Prezident Donald Trump se ale podle autora chová podobně jako tito radikální obhájci politické korektnosti. Není možné s ním vést konstruktivní debatu. Jakákoliv kritika směřující na jeho osobu, nebo kritika jeho činů se dočká pouze verbálního protiútoků. Neúměrná je také z jeho strany míra kritiky médií. Tím že navíc tráví významnou část svého času ve sféře sociálních médií, převážně Twitteru, pouze činí svoji osobu ještě více náchylnou ke kritice, která se zde hromadí.²¹²

Pravděpodobně nejradikálnější názorový článek, který reaguje na zvolení prezidenta Donalda Trumpa a jeho „politicky nekorektní“ výstupy, byl uveřejněn na portále *The Huffington Post*. Autor se v tomto svém příspěvku velmi nevybíravě a ostře vyjadřuje na adresu prezidenta Donalda Trumpa, kterého naprosto odsuzuje nejen kvůli názorům, které zastává, ale rovněž i z hlediska osobnostního. Bez jakékoliv snahy o to pochopit, proč byl vlastně Donald Trump zvolen nebo jaký typ elektorátu si Trump dokázal získat, se vyjadřuje s pohrdáním na adresu jeho voličů a příznivců. Stejně tak sleduje s opovržením Trumpovu snahu o „politicky nekorektní“ vystupování. Autor tohoto článku považuje pouze jím zastávané názory a postoje za ty jediné správné. Místo toho, aby pátral po skutečných kořenech ležících uvnitř americké společnosti, má Penwell ve všem hned jasno.

Penwell se hned na začátku zamýšlí nad tím, jak je možné, že lidé ve společnosti se pomalu smiřují s prezidentskou vládou Donalda Trumpa. Není mu jasné, jak někdo v případě svobodné volby mohl dát svůj hlas Donaldu Trumpovi jako svému budoucímu prezidentovi. Dokonce

---

²¹² FRIEDERSDORF, Conor. *The Politically Correct Presidency of Donald Trump*. S. 5-8.

přirovnává chování Donalda Trumpa k opilému narcistickému strýčkovi, který zkouší trpělivost všech kolem sebe jen proto, že se rád poslouchá. Důvod, proč je nový americký prezident středem značné mediální pozornosti, je pro Penwella nepochopitelný. Stále nemůže porozumět tomu, jak může takováto osoba najít podporu u několika miliónů občanů Spojených států. Jeho podporovatelé jsou podle Penwella lidé, kterým je jedno pokud jsou ostatní šikanováni. A také jsou to lidé, kteří by si přáli říkat nahlas stejné nepřístojnosti, jaké říká současný prezident. „Nepoliticky korektní“ chování totiž ve svém článku přirovnává k šikaně. Politicky nekorektní výstupy zde přirovnává k fyzickému napadení. Odpůrci politické korektnosti se podle něj rekrutují z jedinců, kterým se stýská po dobách minulých, kdy americká společnost byla ovládána bílými muži. Podle Penwella ty byly doby, kdy mohli tito lidé libovolně říkat co chtěli, a jednat tak jak chtěli, přičemž ostatní minoritní skupiny ve společnosti neměly jinou možnost než to akceptovat. Všichni kritikové politické korektnosti, kteří dle něj tvoří identickou sociální skupinu s příznivci Donalda Trumpa, jsou dle něj pouze lidé, kteří si myslí, že šikanovat ostatní je dobré.²¹³

---

²¹³ PENWELL, Derek. Donald Trump and Why Political Incorrectness and Bullying Amount to the Same Thing. *The Huffington Post* [online]. 13.5.2017 [cit. 23.7.2017]. S. 1-2.

6 Závěr

Práce poukázala na neshadnost vymezení vlastního termínu „politická korektnost“. Jelikož se jedná o fenomén současný a stále se vyvíjející, jsou slovníková hesla u takto komplexní problematiky pouze hrubým popisem skutečností. I když mohou být projevy politické korektnosti nejvíce patrné v jazykové rovině, a s tím spjaté mediální prezentaci, jedná se o fenomén výrazně obsáhlejší, který zasahuje do kultury v tom nejširším smyslu slova.

Samotné kořeny tohoto pojmenování leží už na počátku 20. století, ale jeho význam se v průběhu historického vývoje poměrně radikálně měnil. Prvotní význam je spojen s komunistickou doktrínou, kdy sousloví „politicky korektní“ sloužilo k označení postojů, které byly korektní vůči ideologickému směřování komunistické strany. V 60. a 70. letech pak sloužilo jako humorně-kritické pojmenování mezi členy Nové levice. Označovalo tak ty, kteří se v rámci tohoto uskupení snažili korigovat postoje ostatních, a to ve shodě s postoji vlastními. Nicméně až do konce 80. let 20. století nebyl tento termín mezi veřejností nijak výrazně rozvinut. Ale už od 90. minulého století se začala problematika politické korektnosti objevovat významným způsobem v médiích. V této době bylo publikováno množství článků, které povětšinou kriticky reflektovaly dopady politické korektnosti ve spojení s multikulturalismem, zvláště pak v univerzitním prostředí.

Ve století 21. je tento fenomén na opětovném vzestupu. I přes objevující se snahy zpochybnit dopady tohoto fenoménu na americkou společnost nebo devalvovat jeho vliv, jsou projevy politické korektnosti v americké společnosti nesporné. O tomto faktu svědčí nejen významné mediální pokrytí, které je výrazné především v současné době, ale například i volba prezidenta Donalda Trampa. Ten využil hesla „politicky nekorektní“, tedy radikálního vymezení se vůči politické korektnosti, ve své prezidentské kampani, která skončila jeho zvolením.

V jejím průběhu vzbudilo kontroverzní, „politicky nekorektní“ vystupování ohlasy z řad příznivců obou skupin. Můžeme konstatovat, že fenomén politické korektnosti je tudíž stále velice významným činitelem v současné americké společnosti. K tomu nesporně přispívá i fakt, že rozsah a objem mediálního pokrytí je největší v celé své dosavadní historii.

Vliv politické korektnosti se projevuje asi nejpatrněji na užívaném jazyku. Některá slova nebo slovní obraty se přestávají užívat, vznikají slova nová, přičemž můžeme pozorovat snahu jazykově reflektovat nejen měnící se demografické podmínky, ale také pokračující emancipaci jednotlivých společenských skupin. Trend nově vznikajících, popřípadě nově upravených, slov se ale uvnitř společnosti potýká s rozporuplným přijetím. Největším problémem této skutečnosti je fakt, že mnohé novotvary působí nepřírodným dojmem, protože jsou do jazykové struktury implementovány uměle a necitlivě, v rozporu s přirozeným vývojem jazyka. Zastánci takovýchto pokusů nicméně tvrdí, že jazyk je nutné upravit tím způsobem, aby co nejlépe reflektoval rychle se měnící společenské podmínky.

Politická korektnost má pochopitelně své zastánce i své odpůrce. Mezi tradiční odpůrce se řadí konzervativní a pravicová část populace, ve většině případů se jedná o podporovatele nebo politiky sdružené v Republikánské straně. Naopak zastánci politické korektnosti se ideově nachází v levicovém, liberálním spektru, a ve většině případů mezi politiky a podporovateli Demokratické strany. Toto rozdělení není samozřejmě striktní a absolutně platné, nicméně dokresluje jakým způsobem je společnost rozdělena nejen ve své společenské, ale také politické části. Tato tendence následně prostupuje celou americkou společností a dotýká se všech jejích vrstev.

Bez ohledu na to, na jaké straně sporu se její účastníci nacházejí, je patrné všem – více i méně zainteresovaným – subjektům, že politická korektnost polarizuje americkou společnost. Tento fakt je nejvíce patrný

právě ve spojení s politickou kulturou a mediální prezentací. K tomu přispívá skutečnost, že politická korektnost je poměrně snadno uchopitelným politickým tématem. To, že samotná definice termínu „politicky korektní“ nebo „politická korektnost“ je i vzhledem k jejich stálému vývoji nejasná, nezabraňuje jejich politickému a mediálnímu využívání. O této problematice jsme se již zmínili v souvislosti s prezidentskou kampaní Donalda Trumpa, který toto téma reflektoval asi nejobsáhleji a nejvyhroceněji. Můžeme též konstatovat, že mezi politiky je toto téma často zmiňováno v souvislosti s domácí nebo mezinárodní politikou a společenskými událostmi. Samotná média jakožto obchodní subjekty pak hrají v šíření této tematiky jednu z největších rolí.

Nárůst a obnovený zájem o tematiku politické korektnosti v 21. století ze strany médií je způsoben několika faktory. Jedná se o poměrně snadno uchopitelné téma, ke kterému nejsou potřeba žádné zvláštní novinářské nástroje ani dovednosti. Vzhledem k už tak značné společenské polarizaci je jisté, že toto téma vyvolá u příjemců zprávy (čtenářů, diváků) značnou odezvu. Přístup k různým druhům médií a informačních zdrojů se taktéž v 21. století oproti předchozím letům rozšířil. Objevují se moderní média a formy, které jsou schopné podávat informace takřka nepřetržitě a zároveň s minimálním zpožděním. To ale současně vytváří v tomto odvětví nárůst konkurence. Média mezi sebou musí usilovat o přízeň svých konzumentů ve větší míře, je nutné se určitým způsobem specializovat. Samotná média se rovněž politizují tak, aby obsáhla určité spektrum polarizované společnosti. Mnohdy svými radikálními výstupy a způsobem informování však ještě více přispívají k celkové fragmentaci americké společnosti. Prioritou pro velké mediální domy jakožto významné ekonomické subjekty ale i nadále zůstává generování finančního zisku.

Je možné obecně říci, že tento způsob prezentace je platný, s určitými technickými specifikami, pro všechny typy médií – od tištěných, přes televizní a rádiové vysílání, až po rychle a snadno se rozvíjející online

formu. Všechna tato média prezentují (nejen) problematiku politické korektnosti svým vlastním způsobem v závislosti na tom, jaké spektrum společnosti chtějí oslovit. Novým trendem je pak snaha o větší zapojení konzumentů do vlastních rádiových nebo televizních vstupů (například formou pokládání dotazů a sdělování svých názorů pozvaným hostům nebo samotnému moderátorovi) a internetových nebo novinových výstupů (například publikováním vlastních názorů a článků ve speciálně vyhrazeném prostoru).

Jak již bylo zmíněno na začátku závěrečné kapitoly, je obtížné fenomén politické korektnosti s odstupem a nekriticky hodnotit, a to především z důvodu jeho aktuálnosti. Proto je i stejně obtížné nalézt netendenční a relevantní zdroje. Mnozí autoři se ani nesnaží svůj postoj skrývat a jimi prezentované odborné názory, jsou spíše prezentací osobních preferencí. Jelikož jsem si byl vědom těchto obtíží ještě před započatím psaní vlastní práce, snažil jsem se čerpat z prací, které splňují standardy odbornosti a neutrálnosti. Na místech, kde došlo k prezentaci názorů z opačných ideových hledisek na danou problematiku, jsou takovéto názory umístěny ve speciálních kapitolách, které jsou náležitě označeny (viz podkapitola 3.3, kapitola 5, podkapitoly 5.1 a 5.2). V případech, kdy se jednalo o názory odborníků, ke kterým však existuje i podobně kvalifikovaný protinázor nebo se jedná o myšlenku originální, jsem se snažil vždy jmenovitě odkazovat takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že není prezentován poznatek většinově přijímaný. Vzhledem k již zmíněné problematičnosti uchopení této tematiky je takovýchto způsobů odkazování užito v práci více.

7 Seznam použité literatury a pramenů

- ADAMS, Joshua. Time for equal media treatment of 'political correctness'. *Columbia Journalism Review* [online]. 12.6.2016 [cit. 29.7.2017]. Dostupné z: <https://www.cjr.org/criticism/political-correctness-journalism.php>.
- ARCO, Matt. Christie rails against 'murderous, radical Islam' and political correctness. *The New Jersey On-Line* [online]. 22.11.2015 [cit. 26.7.2017]. Dostupné z: http://www.nj.com/politics/index.ssf/2015/11/christie_rails_against_murderous_radical_islam_in.html.
- BENN, Piers. On Being Politically Incorrect. *Philosophy Now* [online]. 1991 [cit. 29.7.2017]. Dostupné z: https://philosophynow.org/issues/3/On_Being_Politically_Incorrect.
- BERNSTEIN, Richard. IDEAS & TRENDS; The Rising Hegemony of the Politically Correct. *The New York Times* [online]. 28. 10. 1990 [cit. 24.8.2017]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/1990/10/28/weekinreview/ideas-trends-the-rising-hegemony-of-the-politically-correct.html?pagewanted=all>.
- BERRY, Jeffrey a SOBIERAJ, Sarah. *The Outrage Industry: Political Opinion Media and the New Incivility*. Oxford: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-992897-2.
- BOYLE, James. The PC Harangue. In: *Stanford Law Review*. Stanford, California: Stanford University, vol. 45 May 1993. S. 1457-1484. ISSN 1939-8581.

- CHAIT, Jonathan. Not a Very P.C. Thing to Say. *The New York Magazine* [online]. 27.1.2015 [cit. 12.8.2017]. Dostupné z: <http://nymag.com/daily/intelligencer/2015/01/not-a-very-pc-thing-to-say.html>.
- CODEVILLA, Angelo. The Rise of Political Correctness. In: *Claremont*. Claremont, California: Claremont Institute, podzim 2016. S. 37-43.
- COLLINI, Stefan. *That's Offensive!: Criticism, Identity, Respect*. London: Seagull Books, 2010. ISBN 978-1-9064-9-779-8.
- COMPTON, John. The Crusade Against Political Correctness Shows Its True Colors. *The Huffington Post* [online]. 22.4.2017 [cit. 23.7.2017]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/john-compton/the-crusade-against-polit_b_9751506.html.
- DAGNES, Alison. *Politics on Demand: The Effects of 24-Hour News on American Politics*. Santa Barbara, California: Praeger, 2010. ISBN 978-0-313-38278-9.
- DUNANT, Sarah, ed. *The War of the Words: The Political Correctness Debate*. London: Virago Press, 1994. ISBN 978-1-85381-834-9.
- FAIRCLOUGH, Norman. 'Political Correctness': the Politics of Culture and Language. In: *Discourse & Society*. Thousand Oaks, California: SAGE, 14 (1) 2003. S. 17-28. ISSN 1460-3624.
- FELDSTEIN, Richard. *Political Correctness: A Response from the Cultural Left*. Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota Press, 1997. ISBN 0-8166-2476-3.

FINGERHUT, Hannah. In 'political correctness' debate, most Americans think too many people are easily offended. *Pew Research Center* [online]. 20.6.2016 [cit. 28.7.2017]. Dostupné z: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/07/20/in-political-correctness-debate-most-americans-think-too-many-people-are-easily-offended/>.

FRIEDERSDORF, Conor. The Politically Correct Presidency of Donald Trump. *The Atlantic* [online]. 8.2.2017 [cit. 11.8.2017]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2017/02/the-alt-political-correctness-of-donald-j-trump/515856/>.

GOTTFRIED, Edward Paul. *Multiculturalism and the Politics of Guilt: Toward a Secular Theocracy*. Columbia, Missouri: University of Missouri Press, 2004. ISBN 0-8262-1520-3.

HESS, Amanda. How 'Political Correctness' Went From Punch Line to Panic. *The New York Times Magazine* [online]. 19.7.2016 [cit. 7.8.2017]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2016/07/24/magazine/how-political-correctness-went-from-punch-line-to-panic.html?_r=1.

HUGHES, Geoffrey. *Political Correctness: A History of Semantics and Culture*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2010. ISBN 978-1-4051-5278-5.

JACKSON, John. *Racial Paranoia: The Unintended Consequences of Political Correctness*. New York City, New York: Basic Civitas, 2010. ISBN 978-0-465-01813-0.

JONES, Josh. Slavoj Žižek Calls Political Correctness a Form of "Modern Totalitarianism". *Open Culture* [online]. 22.4.2015 [cit. 2.8.2017]. Dostupné z: <http://www.openculture.com/2015/04/slavoj-zizek-calls-political-correctness-a-form-of-modern-totalitarianism.html>.

- LIND, William. *“Political Correctness:“ A Short History of an Ideology*. Alexandria, Virginia: Free Congress Foundation, 2004.
- LIND, William. The Origins of Political Correctness. *Academia* [online]. 5.2.2000 [cit. 11.8.2017]. Dostupné z: <https://www.academia.org/the-origins-of-political-correctness/>.
- LOSEY, Kay a KURTHEN, Hermann. The Rhetoric of “Political Correctness“ in the U.S. Media. In: *Amerikastudien/American Studies* 40 (2). 1995. [cit. 22.8.2017]. Dostupné z: http://www.gvsu.edu/cms4/asset/2EF13597-D42F-119E-4BC17F1486F70448/losey__kurthen_-_the_rhetoric_of_political_correctness_in_the_u.s._media_1995.pdf.
- MCGOWAN, William. *Coloring the News: How Political Correctness Has Corrupted American Journalism*. San Francisco, California: Encounter Books, 2002. ISBN 1-893554-60-0.
- MERELLI, Annalisa. Slavoj Žižek thinks political correctness is exactly what perpetuates prejudice and racism. *Quartz Media* [online]. 8.5.2015 [cit. 3.8.2017]. Dostupné z: <https://qz.com/398723/slavoj-zizek-thinks-political-correctness-is-exactly-what-perpetuates-prejudice-and-racism/>.
- ORWELL, George. 1984. Praha: Levné Knihy KMa, 2000. ISBN 80-7309-002-3.
- ORWELL, George. Politics and the English Language. *Orwell Project* [online]. 24.9.2015 [cit. 7.8.2017]. Dostupné z: http://www.orwell.ru/library/essays/politics/english/e_polit/.

- PENWELL, Derek. Donald Trump and Why Political Incorrectness and Bullying Amount to the Same Thing. *The Huffington Post* [online]. 13.5.2017 [cit. 23.7.2017]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/derek-penwell/donald-trump-and-why-poli_b_9931894.html.
- PLANČIĆ, Bisera, ZANCHI, Željka a ČUDIĆ, Mirna. Political Correctness – Maintaining a Balanced View. In: *Transactions on Maritime Science*. Split, Chorvatsko: Faculty of Maritime Studies, duben 2013. S. 56-59. ISSN 1848-3313.
- PREPARATA, Giacomo Guido. *The Ideology of Tyranny: The Use of Neo-Gnostic Myth in American Politics*. New York City, New York: Palgrave Macmillan, 2007. ISBN 978-0-230-11494-4.
- SCHULTZ, Debra. *To Reclaim a Legacy of Diversity: Analyzing the "Political Correctness" Debates in Higher Education*. New York City, New York: National Council for Research on Women, 1993.
- SCHWARTZ, Howard. *Society Against Itself: Political Correctness and Organizational Self-Destruction*. London: Karnac Books, 2010. ISBN 978-1-85575-763-9.
- SYKES, Charles. *A Nation of Victims* [videozáznam online]. Washington, D.C.: National Cable Satellite Corporation, ©1992. [cit. 12.3.2018]. Dostupné z: <https://www.c-span.org/video/?35197-1/a-nation-victims>.
- WEIGEL, Moira. Political correctness: how the right invented a phantom enemy. *The Guardian* [online]. 30.11.2016 [cit. 22.8.2017]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/nov/30/political-correctness-how-the-right-invented-phantom-enemy-donald-trump>.

8 Resumé

The thesis shows that it's not simple to describe "political correctness" as a term. Because this social phenomenon is contemporary and it's still evolving, while vocabulary definitions are not sufficient for such complex problem. Even though the political correctness is the most visible in spoken language, as in presentations of media, its field of influence is more broader.

History of the name "political correctness" started at the beginning of the 20th century. But during its historical evolution, the meaning drastically changed. Historically primary meaning is connected with the communist doctrine. Until the end of the 1980's the term itself wasn't well known in the broader society. But since the 1990's the social phenomenon of the political correctness starts to attract attention of the media.

In the 21st century the political correctness is on its rise again. Even though some sources are trying to devalue its impact and question the influence that it has on american society, the manifestations of its influence are undisputed and unavoidable. Significant media coverage itself, or election of president Donald Trump are the facts that support this statement. Current range of the media coverage is probably the broadest in the history of this phenomenon.

Influence of the political correctness is probably best seen in the used language. Language reflects not just changing demographics in the USA, but also continuing emancipation of some social minorities. Political correctness has of course its advocates and opponents.

Regardless what side in this sociopolitical conflict any individual choose, it's undoubtedly obvious, that conflict of political correctness is polarizing american society. From what we pointed out in the thesis itself,

political correctness is quite easily reflected by political rhetoric. The fact that terms “political correctness” and “politically correct” are hard to define, doesn’t prevent it from being frequently used by the politicians or the media. We can generally say, that “political correct topics and news” are reflected very often in context of social events or internal and international politics.

There are several factors why the interest about “political correctness” is on the rise again in the 21st century. First and foremost it’s easily reflected topic which doesn’t require any special skills of journalism. Because the society is already polarized, it’s almost guaranteed that this topic will raise significant interest. New types of technology helped to evolve the world of media which can now inform 24/7, with little or no delay. Media are competing between each other for the favor of costumers. It is necessary for them to specialize in some areas. Media are showing effort to build up deeper connection with their costumers.